

บรรณานุกรม

กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์. สำนักโฆษก. 2551. “วัดเป็นศูนย์กลางชุมชน.”

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www2.ryt9.com/s/govh/434727> (28 ตุลาคม 2553).

เกษม จันทร์แก้ว. (2540). ความหมายการบริหาร. ใน *วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม* (หน้า 512-514),

โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). “ผู้บริหารยุคใหม่.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

http://www.sobkroo.com/img_news/file/A29007095.pdf (14 พฤศจิกายน 2553).

จุไรรัตน์ มีศิริ. (2553, 19 กุมภาพันธ์). หน้าต่างศาสนา. *ข่าวสด*. หน้า 3.

ธงชัย สันติวงษ์. (2541). กระบวนการบริหารจัดการ. ใน *หลักการจัดการ* (หน้า 30-32),

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ธงชัย สันติวงษ์. (2543). ลักษณะของงานบริหารจัดการ. ใน *องค์การและการบริหาร* (หน้า 21-22),

(พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2550, 21 กันยายน). พศ.พัฒนาวัดต้นแบบฟื้นฟูบทบาทในชุมชน. *เดลินิวส์*.

หน้า 4.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2553, 29 มีนาคม). “สสส.หนุนโครงการ 600 วัด ปลุกกระแสเข้าวัดวันอาทิตย์.”

ข่าวสด. หน้า 5.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2554). “*รักษาพระพุทธศาสนา คือรักษาพระธรรมวินัย*”.

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.songpak16.com/aticle/Buddha04.html>

(30 สิงหาคม 2554).

พระมหาณรงค์ จิตฺตโสภโณ. (2553). “*บทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบัน*”. [ระบบออนไลน์]

แหล่งที่มา <http://gotoknow.org/blog/rainalone/333777> (10 กันยายน 2553).

พระมหาเรืองเดช ถาวรธมฺโม (ศรีประสม), 2553, “วัด : ศูนย์การเรียนรู้เพื่อลดความขัดแย้ง

ทางสังคม”, งานสัมมนาวิชาการ ภาควิชาภาษาไทย วันวิสาขบูชาโลก 2553 ครั้งที่ 7,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย พระนครศรีอยุธยา, หน้า 360-361.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). *ราชกิจจานุเบกษา*.

ฉบับกฤษฎีกา, 116 (ตอนที่ 74 ก), 9.

พสุ เดชะรินทร์. (2552, 28 เมษายน). มองมุมใหม่. *กรุงเทพธุรกิจ*. หน้า 10.

พัชนี นนทศักดิ์ และคณะ. (2549). **การจัดการสมัยใหม่ = Modern Management.**

กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชันอินโดไชน่า.

เพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์. (2551, 25 กรกฎาคม). การสร้างปัญญาแก่ประชาชน คือ การสร้างชาติ
หนึ่งตำบล หนึ่งศูนย์เรียนรู้ ชูชุมชนรากหญ้า. **มติชน.** หน้า 8.

เพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์. (2551, 25 สิงหาคม). หนึ่งชุมชน หนึ่งศูนย์การเรียนรู้ ภูเขาสำคัญ
สร้างชุมชนเข้มแข็ง. **บ้านเมือง.** หน้า 5.

เพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์. (2553, 29 มีนาคม). “สสส.หนุนโครงการ 600 วัด ปลุกกระแส-เข้าวัด
วันอาทิตย์.” **ข่าวสด.** หน้า 5.

ละอ่อน ไกล้วัด. (2552). “ละอ่อนไกล้วัดสู่ปีที่ 5 ก้าวสำเร็จในการทำดีให้กับชุมชนและสังคม.”
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.sutummanusit.com/?name=knowledge&file=readknowledge&id=6>

(24 สิงหาคม 2552).

วิจารณ์ พาณิช. (2554). **เปิดสวนโมกข์ กรุงเทพฯ จัด “พลังเยาวชนฯ” ครั้งที่ 2 “แบ่งปัน...เพื่อ
เปลี่ยนแปลง”.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา ASTV ผู้จัดการออนไลน์

<http://www.manager.co.th/Campus/ViewNews.aspx?NewsID=9540000050671>

(28 เมษายน 2554).

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548). ความหมายการบริหารจัดการ. ใน**การบริหารจัดการและการบริหาร
การพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ** (หน้า 5), กรุงเทพฯ :
นิติธรรม.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). หลักการบริหาร. ใน**การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการ
ศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษาไทย** (หน้า 3-5), (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

ศิริพร กัญชนะ. (2552). **เวทีประชาคมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ “วัดห้วยเกียง” ต้นแบบศูนย์กลาง
การเรียนรู้.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา เชียงใหม่นิวส์

<http://www.chiangmainews.co.th/read.php?id=9728> (25 มิถุนายน 2553).

สมชาย สุรชาติ. (2550). “เปิดประตู “ดู” วัดตัวอย่าง.” [ระบบออนไลน์].

แหล่งที่มา กองงานโฆษกสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

<http://www.alittlebuddha.com/News%202007/October%202007/06%20>

[October%202007.html](http://www.alittlebuddha.com/News%202007/October%202007/06%20October%202007.html) (22 กันยายน 2553).

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2554). **“One of the Best "Good Governance" Research and Teaching.”**

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา ศูนย์บริการวิชาการธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม <http://www.thaigoodgovernance.org> (24 พฤศจิกายน 2554).

สัมภาษณ์ พระครูสุทธธรรมานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดห้วยเกียง จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วงการศึกษา
เรื่องการบริหารจัดการวัดต้นแบบศูนย์กลางการเรียนรู้ในชุมชน : ศึกษากรณีวัดห้วยเกียง
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่, ตุลาคม 2553 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

สุรินทร์ จิรวินิชฐ์. (2553). **สสส.ปลูกกระแสชวนเด็ก-เยาวชนใกล้ชิดศาสนา เข้าวัดวันอาทิตย์.**

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา ศูนย์ข้อมูลข่าวสารปฏิรูปประเทศไทยสำนักข่าว
สถาบันอิศรา <http://www.thaireform.in.th/news-conscious/855--600-.html> .
(25 มีนาคม 2554).

สุรียรัตน์ พิทักษ์. (2550). **วัดยุคใหม่ ศูนย์กลางชุมชนเข้มแข็ง.** [ระบบออนไลน์].

แหล่งที่มา โพสต์ทูเดย์ <http://www.phrathai.net/node/148> (23 กันยายน 2553).

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่. (2553). **“โครงการ 40 วัด.”** [ระบบออนไลน์].

แหล่งที่มา

http://cmi.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=415&Itemid=154 (15 กันยายน 2553).

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. “มิตรภาพบำบัด...วิถีใหม่ของการบำบัดโรคเรื้อรัง”.

วารสารคลินิก, 01 (มีนาคม 2551) : 18.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).** กรุงเทพฯ : สกศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **รายงานการประเมินสถานภาพ
การมีส่วนร่วมของสถาบันพระพุทธศาสนาในการส่งเสริมการจัดการศึกษา.**
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : เพลินสตูดิโอ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง**

(พ.ศ.2552-2559) : ฉบับสรุป. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ให้ข้อมูล

1. พระครูสุทธธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี (ตุ้ลุง) เจ้าอาวาสวัดห้วยเกี๋ยงและเจ้าคณะตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. พระครูสังฆรักษ์รักษ์ สิริเมธี รองเจ้าอาวาสวัดห้วยเกี๋ยง
3. พระธัญญา ปัญญาวิโร พระสงฆ์ผู้ดูแลงานการเงินและบัญชีวัดห้วยเกี๋ยง
4. พ่อหนานบุญส่ง วงค์คำ มัคทายกวัดห้วยเกี๋ยง
สมาชิกชมรมผู้สูงอายุหมู่บ้านห้วยเกี๋ยง
5. นางเครือวรรณ สนธิคุณ นักวิชาการสาธารณสุข 7 โรงพยาบาลสันทราย
หัวหน้าศูนย์ฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต วัดห้วยเกี๋ยง
6. นายประสิทธิ์ หินมี อาสาสมัครประจำศูนย์ฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต
วัดห้วยเกี๋ยง
7. นางโสพิณ กัลยา อาสาสมัครประจำศูนย์ฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต
วัดห้วยเกี๋ยง
8. นางสาวนิตา สุรินทร์ อาสาสมัครประจำศูนย์ฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต
วัดห้วยเกี๋ยง
9. นางพัฒนา คาวเงิน ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ศูนย์ฟื้นฟูฯ วัดห้วยเกี๋ยง

10. นางศศินันท์ พึ่งโพธิ์	ญาติผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ศูนย์ฟื้นฟูฯ วัดห้วยเกี๋ยง
11. นายธีระวัฒน์ ปาจันทร์	รองนายกเทศมนตรีเมืองแม่โจ้
อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านห้วยเกี๋ยง
12. นางสมหวัง โชคกาญจนา	สมาชิกศูนย์ฝึกอาชีพคนหลายวัยวัดห้วยเกี๋ยง
13. นางปราณี อ่ำชาฤทธิ	สมาชิกศูนย์ฝึกอาชีพคนหลายวัยวัดห้วยเกี๋ยง
14. นางสุรีย์ ยาคำ	สมาชิกศูนย์ฝึกอาชีพคนหลายวัยวัดห้วยเกี๋ยง
15. นางสุณา ดวงรัตน์	สมาชิกศูนย์ฝึกอาชีพคนหลายวัยวัดห้วยเกี๋ยง
16. นางสุคนธ์ ไกรม้วน	สมาชิกศูนย์ฝึกอาชีพคนหลายวัยวัดห้วยเกี๋ยง
17. นางสาวอุทัย อภิชัย	ประธานกลุ่มนวดแผนโบราณวัดห้วยเกี๋ยง
18. นางสาวอำภา อภิชัย	รองประธานกลุ่มนวดแผนโบราณวัดห้วยเกี๋ยง
19. นางชุติมา โสจิโนะ	สมาชิกกลุ่มนวดแผนโบราณวัดห้วยเกี๋ยง
20. นายสุธีรพัฒน์ ธุระเสน	หัวหน้าแกนนำกลุ่มเยาวชน “ละอ่อนไถ่ชีวิต”
21. นางวรรณ วิจารณ์	กลุ่มแม่บ้านและจิตอาสาหมู่บ้านห้วยเกี๋ยง
22. นางผ่องพรรณ วงศ์คำ	สมาชิกชุมชนบ้านห้วยเกี๋ยง ศรัทธาวัดห้วยเกี๋ยง
23. นางชญัญญากัด ธินะ	สมาชิกชุมชนบ้านป่าขาม ศรัทธาวัดห้วยเกี๋ยง
24. นายพงษ์พันธ์ ดวงรัตน์	สมาชิกชุมชนบ้านป่าขาม ศรัทธาวัดห้วยเกี๋ยง
25. นายเสฐวุฒิ อุ่นแสง	สมาชิกชุมชนบ้านหนองหาร อดีตพระสงฆ์วัดห้วยเกี๋ยง

ภาคผนวก ข

ประเด็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสังเกต

1. ด้านบริบทของวัด
 - 1.1 สภาพแวดล้อมทั่วไปทั้งภายในและภายนอกวัด
 - 1.2 จำนวนพระสงฆ์ในวัด ศรัทธาที่มาทำบุญที่วัด
 - 1.3 อาชีพของคนในชุมชน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน
 - 1.4 ความร่วมมือร่วมใจของชุมชนและเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาทำกิจกรรมในวัด
2. ด้านอาคารสถานที่
 - 2.1 การจัดภูมิทัศน์ภายในวัด
 - 2.2 การจัดวางและการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่ต่างๆ ภายในวัด
 - 2.3 ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในวัด
3. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด
 - 3.1 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด ทั้งกิจกรรมที่ทำเป็นประจำ และกิจกรรมที่วัดจัดขึ้นในเทศกาลต่าง ๆ
 - 3.2 การมาศึกษาดูงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

การสัมภาษณ์

1. การวางแผน

พระครูสุทธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี มีการกำหนดเป้าหมายของวัดอย่างไร ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนมีใครบ้าง มีการเขียนแผนงานหรือไม่ มีปัญหาในการวางแผนหรือไม่อย่างไร และหากมีปัญหา ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง

2. การจัดองค์การ

พระครูสุทธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี มีหลักการและวิธีการในการจัดตั้งและจัดวางตัวบุคคลของวัดอย่างไร มีการบริหารจัดการงบประมาณของวัดอย่างไร มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของวัดหรือไม่อย่างไร และหากการวางตัวบุคคล งบประมาณ หรือการทำงานของเครือข่ายต่าง ๆ มีปัญหา ท่านมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร

3. การนำและสั่งการ

พระครูสุทธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี มีวิธีการในการจูงใจให้บุคคลและเครือข่ายต่างๆ ทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างไร ท่านมีบุคลิกลักษณะอย่างไร จึงทำให้บุคคลทั่วไปเกิดความศรัทธาในสิ่งที่ท่านทำ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากพระสงฆ์หรือชุมชน ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

4. การควบคุม

พระครูสุทธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี มีวิธีการในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ของวัด ให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ท่านใช้เทคนิควิธีการอย่างไร ในการควบคุมการปฏิบัติงานของพระสงฆ์และองค์กรเครือข่ายต่างๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวัด ให้เป็นไปตามที่ชุมชนคาดหวัง และหากพระสงฆ์ในวัดไม่ปฏิบัติตามหรือเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

ข้อสรุปในเชิงการบริหารจัดการบางประการ สัมภาษณ์พระครูสุทธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี ในประเด็นเกี่ยวกับประสบการณ์ ข้อคิด หรือข้อสรุปจากการบริหารจัดการบางประการที่ท่านพบในการบริหารจัดการวัดต้นแบบศูนย์กลางการเรียนรู้ในชุมชน รวมถึงแนวคิดใหม่ๆ ของท่าน ในการที่จะพัฒนาวัดให้ก้าวต่อไปในอนาคตด้วย

การศึกษาเอกสาร

1. ประวัติวัดห้วยเกียง
2. รางวัดต่าง ๆ ที่วัดห้วยเกียงและพระครูสุทธรรมานุสิฐ วัฒนเมธี เจ้าอาวาสวัดห้วยเกียง ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ
3. กิจกรรมที่วัดทำ
4. โครงการต่าง ๆ ที่คัดเลือกวัดห้วยเกียงให้เข้าร่วมโครงการ

ภาคผนวก ก

โครงการสนับสนุนวัดเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและชุมชน
“เข้าวัดทุกอาทิตย์จิตแจ่มใส”

คู่มือการปฏิบัติงาน
โครงการสนับสนุนวัดเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและชุมชน
“เข้าวัดทุกอาทิตย์จิตแจ่มใส”
คณะทำงานระดับวัด

ผู้บริหารโครงการ : มุสณีอภิกษากิจการ

สนับสนุนโดย

เนชั่นแนล เอ็นโดว์เม้นท์
นสรสริบเสริบสุขทาย

บทที่ 1

กรอบและความเป็นมาของโครงการ

วัด มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน สถาบันพระพุทธศาสนาได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชาวบ้านมาตลอด เพราะพระสงฆ์เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้าน หากมองย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่าชาวบ้านเมื่อประสบปัญหาหรือเกิดทุกข์ร้อนใดๆ ไม่ว่าจะทางกายหรือจิตใจ ก็จะพากันไปวัด ไปพบพระสงฆ์เพื่อปรึกษา และระบายความทุกข์ดูเหมือนว่าพระสงฆ์จะสามารถแก้ไขปัญหาทุกข์ร้อนของพวกเขาได้ทุกอย่าง (ผศ.บุญทิพย์ สิริรังศรี, 2547) ฉะนั้นวัดและพระสงฆ์ในอดีตจึงมีบทบาทมาก พระสงฆ์เป็นทั้งครูสอนหนังสือ สอนศีลธรรม สอนศิลปะ สอนวิชาชีพ ให้กับลูกหลานของชาวบ้าน เป็นทั้งหมอรักษาชาวบ้านที่เจ็บไข้ ไม่สบาย ชาวบ้านเมื่อมีใครเกิดล้มป่วย บรรดาญาติๆ ก็จะพาไปวัดเพื่อให้พระสงฆ์ช่วยเยียวยารักษา เป็นทั้งนักสังคมสงเคราะห์ช่วยเหลือชาวบ้านที่ได้รับทุกข์ ความเดือดร้อนต่างๆ เช่น คนชรา และเด็กกำพร้าที่ไม่มีคนเลี้ยงดู หรือคนที่ถูกน้ำท่วม ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น เป็นทั้งผู้พิพากษาคัดสินคดี และประนีประนอมความให้กับชาวบ้านที่เกิดกรณีพิพาทกัน เป็นทั้งจิตแพทย์ที่ช่วยแก้ไขปัญหเกี่ยวกับสุขภาพจิตให้กับชาวบ้านนอกจากนั้นพระสงฆ์ยังเป็นเหมือนนักวิชาการเกษตร และพัฒนากรที่คอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปลูกพืช วิธีการเลี้ยงสัตว์และฝึกวิชาชีพต่างๆ ให้กับชาวบ้าน (คุณหญิงโสภณศรี จันทร์ประภา, 2541)

ในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา และเป็นผู้นำธรรมะของพุทธองค์ออกแนะนำสั่งสอนให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติ จะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมของวัดบริหารจัดการของวัด หน้าที่โดยตรงของพระสงฆ์ คือเป็นผู้ให้ธรรมทาน หรือการพยายามชี้แนะในเรื่องหลักความดีงาม เพื่อให้มนุษย์ได้พ้นจากทุกข์ สังคมพ้นจากปัญหา นอกจากกิจพึงมีต่อสังคมตามหลักพุทธธรรมแล้ว ข้อเท็จจริงจากสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตและการบำเพ็ญภาวนาของพระสงฆ์พระสงฆ์อยู่ได้ด้วยชาวบ้าน จึงทำให้พระสงฆ์ต้องเข้ามามีบทบาทต่อสังคมด้วยเหตุผลสามประการคือ ประการแรก การดำเนินชีวิตของพระสงฆ์ต้องอาศัยปัจจัยสี่ที่ชาวบ้านถวาย ประการที่สอง สภาพและเหตุการณ์ในสังคมย่อมมีผลเกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญสมณธรรม และประการสุดท้าย โดยคุณธรรม คือเมตตาธรรม พระสงฆ์จะต้องช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากทุกข์ยาก (ป.ประยุทธ์ ปยุตโต, 2543)

ปัจจุบันประเทศไทยมีวัดอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 35,271 วัด มีภิกษุ 256,163 รูป สามเณร 70,081 รูป พุทธศาสนิกชน 46,902,100 คน (ข้อมูลจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2551) จากข้อมูลดังกล่าวประเทศไทยเป็นเมืองพระพุทธศาสนา ศาสนิกชนส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธแต่มีพุทธศาสนิกชนเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้เข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและปฏิบัติเป็นวิถีชีวิต จะเห็นได้ว่า เด็ก เยาวชน ประชาชน ห่างวัดมากขึ้น ทำอย่างไรจะให้คนเหล่านี้เข้าวัดมากขึ้น ซึ่งโดยรวมเรามีพระภิกษุ สามเณร ที่มีความรู้ความสามารถ

จำนวนมาก มีศาสนสถานประจำทุกชุมชนทั้งในเมืองและชนบท แต่ยังขาดการบริหารจัดการให้ประชาชนเข้าไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ ทำอย่างไรจึงจะสามารถกระตุ้นให้พุทธศาสนิกชนสนใจเข้าไปศึกษาและปฏิบัติธรรมตามพระธรรมวินัย และทำอย่างไรการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนและประชาชนจึงจะเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรม

ที่น่าสนใจคือ บทบาทต่างๆ ของพระสงฆ์ที่มีมาตั้งแต่อดีต นับวันจะลดลงไปจากสังคมไทย เพราะปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุจากประเทศตะวันตกได้หลั่งไหลเข้ามามีอิทธิพลต่อความคิด จิตใจ และการดำเนินชีวิตของคนไทย เป็นเหตุให้ชาวบ้านหลงใหลในวัตถุ เริ่มเห็นแก่ตัวและมีค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อยอมทำทุกอย่างเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งวัตถุ โดยไม่คำนึงถึงบาปบุญคุณโทษและผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวม นอกจากคนไทยจะถูกกระแสแห่งวัตถุนิยมเข้าครอบงำแล้ว ยังถูกระบบทุนนิยมที่แพร่กระจายมาพร้อมกับอารยธรรมตะวันตกเข้าครอบงำอีกด้วย การศึกษาแผนใหม่ของไทยก็ปรับไปตามระบบทุนนิยม พระสงฆ์กับชาวบ้านก็เริ่มห่างเหินออกจากกัน เพราะโรงเรียนเข้าสวมรับบทบาทให้การศึกษาแทนวัด ระบบทุนนิยมเข้าครอบงำวิถีแห่งการพึ่งพาตนเองจากแนวการผลิตเพื่อยังชีพ ผลิตเพื่อแลกเปลี่ยนไปสู่กลไกของการซื้อขาย ดังนั้น การแลกเปลี่ยน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่ชาวบ้านเคยได้รับการอบรมจากวัดจึงเริ่มลดน้อยลงจนเกือบจะสิ้นสุดลงในปัจจุบัน (วัลลภ ตังคณานุรักษ์, 2538) เพราะสภาพสังคม ไม่เอื้อให้พระสงฆ์กับชาวบ้านมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเหมือนเช่นอดีต วัดกับบ้านจึงมีช่องว่างต่อกัน เป็นเหตุให้คุณค่าแท้ที่เติมไปด้วยความงดงามทางศีลธรรมและจริยธรรมของวัด ได้กลับกลายเป็นเพียงที่พึ่งทางพิธีกรรม และเป็นแหล่งมอมเมาชาวบ้านให้ยึดติดในไสยศาสตร์เป็นการซ้ำเติมชาวบ้านเข้าไปอีก

หากมองย้อนกลับไปในอดีต วิถีชีวิตของคนไทยได้ดำเนินยึดถือตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามีความเคารพในกฎและกติกาสังคม มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีการปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติมากกว่าเปลี่ยนธรรมชาติให้เข้ากับการดำเนินชีวิตตน พระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญกับวิถีชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตเป็นความเชื่อจุดตั้งประทีปส่องนำทางในการดำเนินชีวิต เพราะมีการนำเอาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุข และความเจริญทั้งต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม พระพุทธศาสนาได้เข้าไปมีบทบาทในทุกชนชั้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นประชาชนคนธรรมดา ข้าราชการ รวมไปถึงพระมหากษัตริย์ก็ได้มีการนำเอาพระพุทธศาสนามาใช้ทั้งในการดำเนินชีวิต การบริหาร และการเมือง การปกครอง

แต่ในสภาพสังคมที่สลับซับซ้อนในยุคปัจจุบัน เมืองค์กรและสถาบันทางสังคมต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมาก และก็ได้เข้ามาทำหน้าที่แทนพระสงฆ์และวัด จนทำให้บทบาทของพระสงฆ์และวัดที่มีต่อสังคมปัจจุบันลดน้อยลงกว่าในสมัยก่อน ความสัมพันธ์ในทางสร้างสรรค์ระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้านมีน้อยลง ประกอบกับหน้าที่หลักของพระสงฆ์ คือการเผยแผ่พุทธธรรม นำการปฏิบัติ การพัฒนา และการให้คำปรึกษาแนะนำ ฆราวาสเผยแผ่พุทธธรรมนั้นเป็นงานแรกที่พระสงฆ์ทุกรูปพึงกระทำ แต่ปรากฏว่าส่วนใหญ่แล้วทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตามในภาพรวมแล้ว พระสงฆ์ยังมีประโยชน์ต่อสังคมไทยอย่างอเนกอนันต์ โดยเฉพาะการเผยแผ่อบรมศีลธรรม จริยธรรม การจัดการศึกษาและการสงเคราะห์ประชาชน ซึ่งเมื่อศึกษาให้ลึกลงไป ในส่วนของการส่งเสริมการเกษตรพึ่งตนเอง อันเป็นการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้ดีขึ้น จะพบว่า ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันพระสงฆ์ได้เข้ามาช่วยเหลือและดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านอยู่มาก หากใครครวญย้อนกลับไปไตร่ตรองถึงภาพอดีตของไทยดูแล้ว ทุกคนก็จะนึกถึงภาพบทบาทของพระสงฆ์ที่จะเป็นหัวใจหลักของการแก้ปัญหาความเป็นอยู่ของชาวบ้านได้ เพราะพระสงฆ์มีปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมการพึ่งตนเองของชาวบ้านอยู่มิใช่น้อย ที่สำคัญที่สุดก็คือแรงศรัทธาที่ประชาชนมีต่อพระสงฆ์พร้อมทั้งคุณลักษณะของพระสงฆ์ไทย มีพื้นเพเป็นคนชนบทอยู่แล้วย่อมมีสำนึกที่ปลูกเร้าให้เข้าถึงความทุกข์ของชาวบ้านได้ไม่ยาก (เสถียรพงษ์ วรรณปก, 2540)

ดังนั้น ในหลายชุมชนในชนบท วัดจึงยังคงเป็นศูนย์กลางของชุมชนอยู่ พระสงฆ์หลายรูปได้พยายามรื้อฟื้นและแสวงหาบทบาทในการเป็นผู้นำชาวบ้านในยุคที่ภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจอยู่ในขั้นวิกฤตินี้ขึ้นมาใหม่ โดยพยายามมองปัญหาสังคมปัจจุบันซึ่งมีความสลับซับซ้อนขึ้นให้ชัดเจนและตรงจุด พยายามค้นหาแก่นของพุทธธรรมเพื่อนำมาประยุกต์ให้เข้ากับกาลสมัย แล้วนำมาเป็นหลักในการแก้ปัญหา และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านและชุมชนให้ดีขึ้น จากการสำรวจของสวนดุสิตโพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของพุทธศาสนิกชนในช่วงวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษาเมื่อวันที่ 7-8 กรกฎาคม 2552 ที่ผ่านมามีพบว่า พุทธศาสนิกชนที่ให้ความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมในระดับอย่างมากเพียง 20.17% ก่อนข้างให้ความสำคัญ 42.38% ไม่ค่อยให้ความสำคัญ 32.71% และไม่ให้ความสำคัญเลย 4.74% (ประมาณ 3 ล้านคนเศษ) สาเหตุส่วนใหญ่ที่ให้ความสำคัญน้อย เนื่องจากไม่มีเวลา ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำต้องประหยัดค่าใช้จ่าย ความเลื่อมใสศรัทธาลดลง เนื่องจากการปฏิบัติของพระสงฆ์ และวันหยุดเที่ยว หรือพักผ่อนหย่อนใจตามลำดับ และถ้าจะทำให้พุทธศาสนิกชนให้ความสนใจกับกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนามากขึ้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญ ควรจัดกิจกรรมให้คนเข้าร่วม เริ่มปลูกฝังจากครอบครัว พระสงฆ์ปฏิบัติตนให้ควรแก่การเคารพนับถือ และเปิดหลักสูตรพระพุทธศาสนาในทุกระดับชั้น

ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาขีดความสามารถของวัด เพื่อให้วัดเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดี โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมอื่นๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ และเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชน อันนำมาซึ่งความสุขของประชาชน และสังคมในภาพรวม

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

วัดได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาโดยเป็นศูนย์กลางในการบริการ สุขภาวะที่ดีของประชาชน กิจกรรมทางศาสนาตามความพร้อมและบริบทของแต่ละแห่งในวันอาทิตย์ เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะทางด้านจิตใจให้กับเยาวชน ประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในชุมชนและสังคมไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะทางจิตใจ และเป็นศูนย์กลางในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน
2. เพื่อให้วัดในเป้าหมาย จัดกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ เพื่อให้เด็ก เยาวชน ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี
3. เพื่อให้วัดในเป้าหมาย พัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณวัดให้ร่มรื่นสวยงาม เหมาะแก่ การพักผ่อนหย่อนใจ จูงใจให้ประชาชนเข้าวัดมากขึ้น

เป้าหมาย

1. เเชิงปริมาณ

วัดเป้าหมายในการดำเนินงานจำนวน 600 วัด ใน 15 จังหวัด ของ 3 ภาค (จังหวัดละ 40 วัด)
 ดังนี้

- 1.1 ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน และพะเยา
- 1.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม กาฬสินธุ์ ยโสธร ร้อยเอ็ด และ ศรีสะเกษ

- 1.3 ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สงขลา และสตูล

ทั้งนี้ คาดว่าจะมีผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการฯ ประมาณ 800,000 คน

2. เเชิงคุณภาพ

โครงการสนับสนุนวัดเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและชุมชน จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อพระพุทธศาสนา และประชาชนโดยรวม วัดจะเป็นศูนย์กลางในการเสริมสร้างสุขภาวะให้แก่เด็กเยาวชน และประชาชน ที่เข้าร่วม กิจกรรม เกิดการบูรณาการวิถีชีวิตในชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์ กับวิสัยทัศน์ และแผนหลักของ สสส. ที่มุ่งให้คนไทยมีสุขภาพดีครบสี่มิติทั้งกาย จิต สังคม และสติปัญญา ได้อย่างกลมกลืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ให้ดำรงอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขบนพื้นฐาน ของกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน

รายชื่อวัดที่เข้าร่วมโครงการ

จังหวัดเชียงใหม่					
ที่	ชื่อวัด	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเจ้าอาวาส	โทรศัพท์
1	วัดลอยเคราะห์	ช้างลาน	เมืองฯ		
2	วัดสวนดอก พระอารามหลวง	สุเทพ	เมืองฯ		
3	วัดวังสิงห์คำ	ป่าแดด	เมืองฯ		
4	วัดเจ็ดยอด พระอารามหลวง	ช้างเผือก	เมืองฯ		
5	วัดพันอ้น	พระสิงห์	เมืองฯ		
6	วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	พระสิงห์	เมืองฯ		
7	วัดศรีโสดา พระอารามหลวง	สุเทพ	เมืองฯ		
8	วัดดับภัย	ศรีภูมิ	เมืองฯ		
9	วัดร่ำเปิง (ตโปทาราม)	สุเทพ	เมืองฯ		
10	วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (ธ)	พระสิงห์	เมืองฯ		
11	วัดพระบาทอุดม	เวียง	ฝาง		
12	วัดศรีบุญเรือง	สันทราย	ฝาง		
13	วัดศรีบัวเงิน	แม่ข้า	ฝาง		
14	วัดเจดีย์งาม	เวียง	ฝาง		
15	วัดน้ำจ้ำ (น้ำจ้ำ)	ร้องวัวแดง	สันกำแพง		
16	วัดร้องวัวแดง	ร้องวัวแดง	สันกำแพง		
17	วัดสันกำแพง	สันกำแพง	สันกำแพง		
18	วัดท่าตอน พระอารามหลวง	ท่าตอน	แม่เอย		
19	วัดนิवासสถาน	แม่เอย	แม่เอย		
20	วัดแม่เอยหลวง	มะลิกา	แม่เอย		
21	วัดป่าดาราภิรมย์ (ธ)	ริมใต้	แม่ริม		
22	วัดอุดมชัยราษฎร์	ขี้เหล็ก	แม่ริม		
23	วัดสันทราย	ศรีดงเย็น	ไชยปราการ		
24	วัดห้วยเกียง	หนองหาร	สันทราย		
25	วัดหัวริน	ห้วยสะโตก	สันป่าดอง		
26	วัดทรายมูล	แม่ก้ำ	สันป่าดอง		
27	วัดท่าตันกาว	ชมพู	สารภี		
28	วัดพระนอนป่าเก็ดลี	ยางเนิ้ง	สารภี		
29	วัดแสนทอง	อมก๋อย	อมก๋อย		
30	วัดพระธาตุดอยสะเก็ด	เชิงคอย	ดอยสะเก็ด		
31	วัดชวลังการ์	ป่าป้อ	ดอยสะเก็ด		
32	วัดออนกลาง	ออนกลาง	แม่ออน		
33	วัดเหล่าจันทรมณี	ออนกลาง	แม่ออน		
34	วัดกลางเวียง	เวียง	พร้าว		
35	วัดแม่แวน	แม่แวน	พร้าว		
36	วัดหนองดอง	หนองดอง	หางดง		
37	วัดหนองไถ่	ขี้เหล็ก	แม่แตง		
38	วัดสันปุย	แม่แตง	แม่แตง		
39	วัดน้ำดอง	บ้านหลวง	จอมทอง		
40	วัดพระธาตุนครจอมทองวรวิหาร	บ้านหลวง	จอมทอง		

ภาคผนวก ง

โครงการ 40 วัด

หลักการและความเป็นมา

สังคมในปัจจุบัน เป็นสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยที่ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ และภายในประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว กลายเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ภายใต้ค่านิยมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การรักษาสิ่งแวดล้อม การค้าเสรีและการลงทุนและการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้ต้องเร่งการพัฒนาประเทศเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงกับสิ่งที่ท้าทายรอบด้าน ขณะเดียวกันผลของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นปัญหาต่อสังคม โดยทำให้คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ ปัญหาสังคมเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดจากจริยธรรมในสังคมเสื่อมลง และการเกิดขึ้นของลัทธิเอาอย่างสังคมต่างชาติ เช่น การเลียนแบบวัยรุ่นญี่ปุ่น หรือวัยรุ่นเกาหลี เป็นต้น จนลึมนขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย ในอดีตสังคมไทยได้ให้วัดเป็นแหล่งในการหล่อหลอมจริยธรรมและคุณธรรมของคนในสังคม ทำให้คนสังคมเป็นผู้ที่มีจิตใจที่ดีงามเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ซึ่งแตกต่างจากสังคมไทยในปัจจุบันที่มีแนวโน้มจะเกิดปัญหาทางสังคมต่างๆ ตามมาอย่างมาก

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแนวโน้มการเกิดปัญหาทางสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยสถิติอาชญากรรมในจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี 2550-2551 พบว่าในปี 2550 มีจำนวนคดีเกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4,120 คดี และปี 2551 มีจำนวนคดีเกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7,425 คดี โดยในปี 2551 มีจำนวนคดีที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 80 (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่ ออนไลน์, 2553) ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการขาดจริยธรรมของคนเชียงใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี จากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจังหวัดเชียงใหม่ได้กำหนดนโยบายให้การแก้ไขปัญหาทางสังคมในปัจจุบันต้องใช้แนวทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยจังหวัดเชียงใหม่ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสังคมคือ “ส่งเสริมครอบครัวและชุมชนให้อยู่ดีมีสุข บนพื้นฐานศาสนา วัฒนธรรมและการบูรณาการเครือข่าย” ซึ่งมีเป้าประสงค์ให้สังคมน่าอยู่

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานราชการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสังคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาทางสังคม ผ่านการดำเนินโครงการสนับสนุนวัดเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชนและชุมชน และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับมูลนิธิศึกษาธิการโดยหวังจะให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะทางจิตใจและเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานที่มุ่งเน้นให้วัดจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นในวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวัดหยุดราชการและประชาชนทั่วไป สามารถเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนได้ใช้วันหยุดนี้เข้าวัดและได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง เพื่อปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางสังคมที่ได้ผลและเกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะทางจิตใจและเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน
2. เพื่อให้วัดเป็นเป้าหมายจัดกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ พัฒนาให้เด็กเยาวชนและประชาชนมีสุขภาวะที่ดี
3. เพื่อให้วัดเป็นเป้าหมายพัฒนาสิ่งแวดล้อมในบริเวณวัดมากขึ้น

เป้าหมายในการดำเนินการ

เชิงปริมาณ

วัดเป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน 40 วัด ดังนี้

1. วัดลอยเคราะห์	ต.ช้างกลาง	อ.เมืองเชียงใหม่
2. วัดสวนดอก พระอารามหลวง	ต.สุเทพ	อ.เมืองเชียงใหม่
3. วัดวังสิงห์คำ	ต.ป่าแดด	อ.เมืองเชียงใหม่
4. วัดเจ็ดยอด พระอารามหลวง	ต.ช้างเผือก	อ.เมืองเชียงใหม่
5. วัดพันอ้น	ต.พระสิงห์	อ.เมืองเชียงใหม่
6. วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	ต.พระสิงห์	อ.เมืองเชียงใหม่
7. วัดศรีโสดา พระอารามหลวง	ต.สุเทพ	อ.เมืองเชียงใหม่
8. วัดดับภัย	ต.ศรีภูมิ	อ.เมืองเชียงใหม่
9. วัดร่ำเปิง (ตโปทาราม)	ต.สุเทพ	อ.เมืองเชียงใหม่
10. วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	ต.พระสิงห์	อ.เมืองเชียงใหม่

11. วัดพระบาทหุดม	ต.เวียง	อ.ฝาง
12. วัดศรีบุญเรือง	ต.สันทราย	อ.ฝาง
13. วัดศรีบัวเงิน	ต.แม่ข่า	อ.ฝาง
14. วัดเจดีย์งาม	ต.เวียง	อ.ฝาง
15. วัดน้ำจ๋า (น้ำข่า)	ต.ร้องวัวแดง	อ.สันกำแพง
16. วัดร้องวัวแดง	ต.ร้องวัวแดง	อ.สันกำแพง
17. วัดสันกำแพง	ต.สันกำแพง	อ.สันกำแพง
18. วัดท่าตอน พระอารามหลวง	ต.ท่าตอน	อ.แม่เอย
19. วัดนิวาสนสถาน	ต.แม่เอย	อ.แม่เอย
20. วัดแม่เอยหลวง	ต.มะลิกา	อ.แม่เอย
21. วัดป่าดาราภิรมย์ พระอารามหลวง (๕)	ต.ริมใต้	อ.แม่ริม
22. วัดอุดมชัยราษฎร์	ต.จี้เหล็ก	อ.แม่ริม
23. วัดสันทราย	ต.ศรีดงเย็น	อ.ไชยปราการ
24. วัดห้วยเกียง	ต.หนองหาร	อ.สันทราย
25. วัดห้วยริน	ต.ทุ่งสะโตก	อ.สันป่าตอง
26. วัดทรายมูล	ต.แม่ก้ำ	อ.สันป่าตอง
27. วัดท่าต้นกวาว	ต.ชมพู่	อ.สารภี
28. วัดพระนอนป่าเก็ดถี้	ต.ยางเนิ้ง	อ.สารภี
29. วัดแสนทอง	ต.อมก๋อย	อ.อมก๋อย
30. วัดพระธาตุคอกยสะเก็ด	ต.เชิงคอก	อ.คอกยสะเก็ด
31. วัดชยาลังการ	ต.ป่าป้อง	อ.คอกยสะเก็ด
32. วัดออนกลาง	ต.ออนกลาง	อ.แม่ออน
33. วัดเหล่าจันทรงยี	ต.ออนกลาง	อ.แม่ออน
34. วัดกลางเวียง	ต.เวียง	อ.พร้าว
35. วัดแม่แวน	ต.แม่แวน	อ.พร้าว
36. วัดหนองตอง	ต.หนองตอง	อ.หางดง
37. วัดหนองโค้ง	ต.จี้เหล็ก	อ.แม่แตง
38. วัดสันปูเลย	ต.แม่แตง	อ.แม่แตง
39. วัดน้ำต๋อง	ต.บ้านหลวง	อ.จอมทอง
40. วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร	ต.บ้านหลวง	อ.จอมทอง

คาดว่าจะมีเด็ก เยาวชน และชุมชนเข้าร่วมโครงการ ประมาณ 60,000 คน

เชิงคุณภาพ

วัดในโครงการจะเป็นศูนย์กลางในการสร้างเสริมสุขภาวะให้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการบูรณาการวิถีชีวิตในชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือมีสุขภาพดีทั้งกาย จิต สังคมและสติปัญญา

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

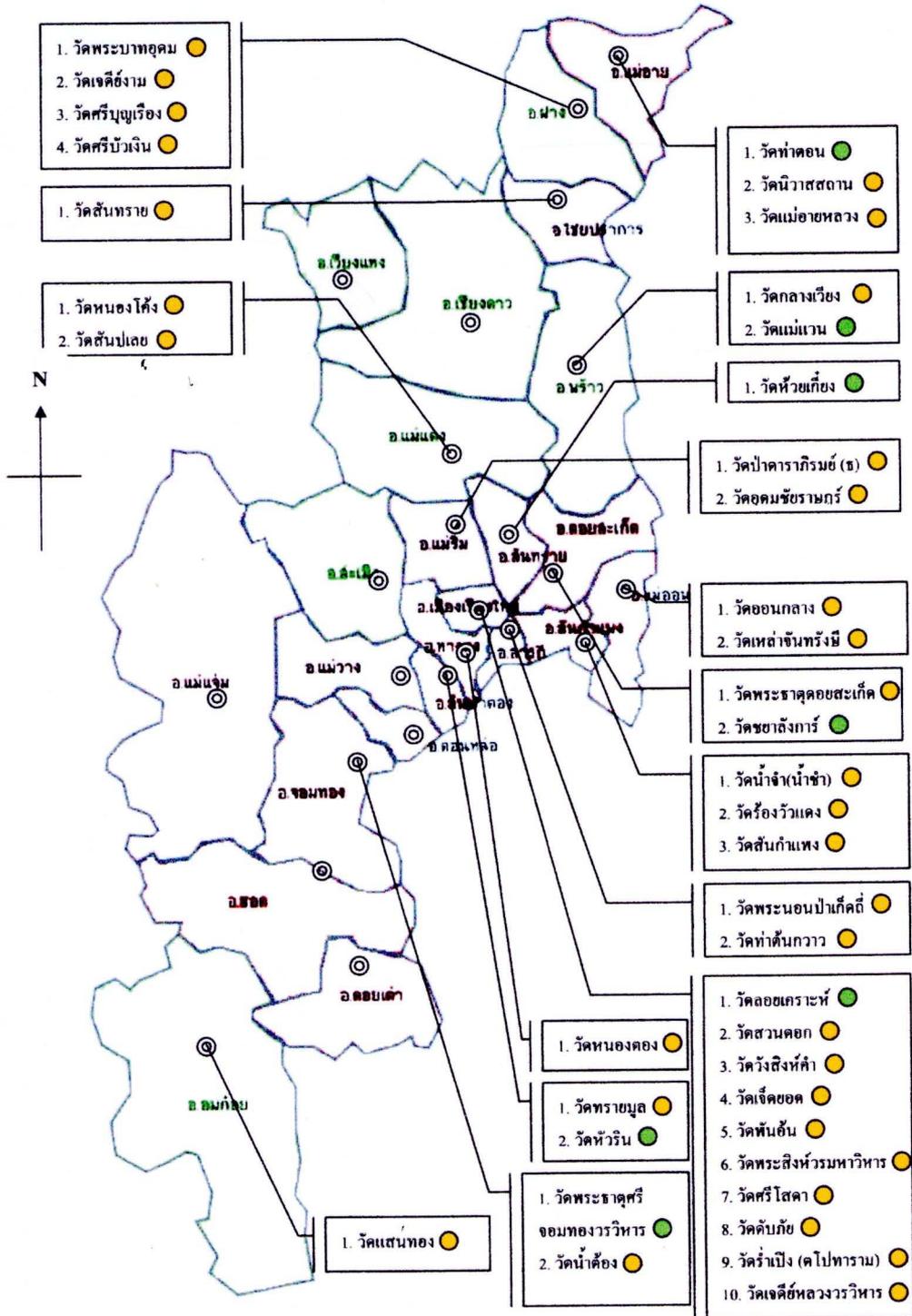
ตัวชี้วัดระดับจังหวัด

1. คณะทำงานจังหวัดมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่เหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินงานแก่วัดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
2. คณะทำงานจังหวัดสามารถเสริมสร้างขีดความสามารถของวัด ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชนและชุมชนได้
3. คณะทำงานจังหวัดจัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของวัดจนได้ข้อมูลสำหรับการประเมินผลสำเร็จและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่เพื่อให้ชุมชนเกิดความตระหนักและแรงขับเคลื่อนในชุมชน
4. คณะทำงานจังหวัดสามารถสรุปบทเรียน การดำเนินงานในการสนับสนุนวัดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชนและชุมชน

ตัวชี้วัดระดับวัด

1. วัดมีโครงสร้างการดำเนินงาน โครงการและมีระบบจัดการที่ดีภายในวัด
2. วัดสามารถวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง
3. เด็ก เยาวชนและชุมชนอย่างน้อย 70% มีส่วนร่วมและเข้าใจในกิจกรรมที่วัดจัดขึ้น
4. วัดมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่ส่งผลต่อการสร้างเสริมสุขภาพตามบริบทของชุมชน
5. เด็ก เยาวชนและชุมชน มีพฤติกรรมที่ดีในเชิงสร้างสรรค์ มีความเข้าใจและนำหลักธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
6. วัดอย่างน้อย 70% ที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องได้ภายหลังสิ้นสุดโครงการ

แผนผังที่ตั้งวัดในอำเภอต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนวัดเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และชุมชน
จังหวัดเชียงใหม่

สัญลักษณ์ ● คือ วัดที่สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้ด้วยดี ● คือวัดที่ดำเนินกิจกรรมไปได้ระดับหนึ่ง ● คือวัดที่ยังไม่ได้ดำเนินกิจกรรมอยู่เลย

ภาคผนวก จ

“ละอ่อนใจดีวัด”

ศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง

วัดห้วยเกียง ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

“ละอ่อนโก้วัด”

ศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง⁺

วัดห้วยเกียง⁺ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 1

จุดเริ่มของการพัฒนา

“ละอ่อนโก้วัด” ได้กำเนิดขึ้นมาจากเด็กๆ ที่เข้ามาเล่นในบริเวณวัด และได้กินขนมที่ “ตุ้ลุง” ของเด็กๆ มีไว้ให้สำหรับเด็กๆ ที่เข้ามาเล่นในวัดเป็นประจำ โดยเฉพาะตอนเย็นหลังเลิกโรงเรียนแล้ว ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น จึงเกิดความคิดริเริ่มของตุ้ลุงร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนภายในหมู่บ้าน ในการที่จะมีความกล้าแสดงออกและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นที่มาของรายการ “เสียงตามสายโดยละอ่อนบ้านเฮามาเล่าหือฟัง”

“... ละอ่อนตีมาวัด จะต้องได้ขนมไปกิน เพราะขนมกับละอ่อนเป็นของคู่กัน และทำฮื้อไค่อยากมาวัด เวลาละอ่อนมาวัด พ่อแม่ก็ต้องมาดวย ก็เหมือนละอ่อนพาคนใหญ่เข้าวัด...”

“... การฮื้อเสียงตามสาย ละอ่อนเค้าจะจัดเวรกัน เวรไผ่แวรมัน ถ้าหะอย่างฮื้อ อย่างน้อยป้อแม่ ปี่ป้า น้ำอา ก็ต้องถ้ำฟังลูกหลานของคัวเค้าฮื้อ..”

พระครูสุธรรมานุสิฐ (ตุ้ลุง) เจ้าอาวาสวัดห้วยเกียง / เจ้าคณะตำบลหนองหาร

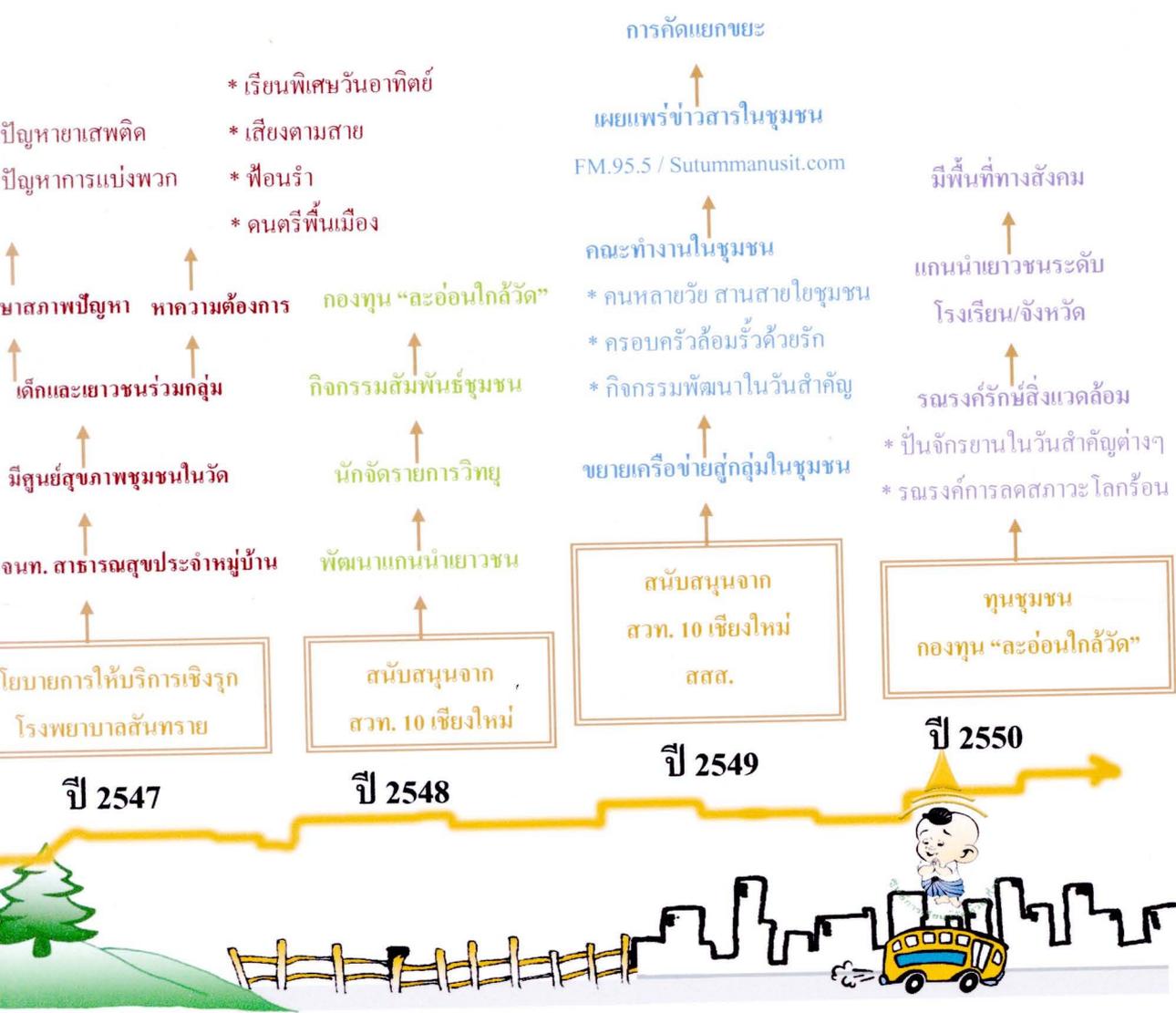

บทที่ 2

กำเนิดโครงการธรรมทายาท

เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนและเสริมสร้างความก้าวเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมพัฒนาต่างๆ ภายในชุมชน ทั้งที่เกิดขึ้นโดยกลุ่ม “ละอ่อนโกส้วัด” หรือกลุ่ม “ละอ่อนโกส้วัด” ร่วมกับ “แกนนำกลุ่มต่างๆ ในชุมชน” จะอยู่ภายใต้โครงการ “ธรรมทายาท” ซึ่งในระยะแรกๆ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสนับสนุนวิชาการ 10 เชียงใหม่ ในการนำมาพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน เป็นทุนเริ่มต้นในการค้นหาทุนทางสังคมและพื้นที่ทางสังคมให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความสามารถ กล้าแสดงออก รู้จัก “การให้” ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน จนได้รับการยอมรับจากผู้ใหญ่และคนในชุมชน และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือไปยังกลุ่มแกนนำต่างๆ ในชุมชน ทำให้ “โครงการธรรมทายาท” ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง นับเป็นปีที่ 4 ดังแสดงรายละเอียดในเส้นทางกระบวนการพัฒนา “ละอ่อนโกส้วัด”

บทที่ 3

กิจกรรมดำเนินการ

“ ละอ่อนโก้วัด ” กับโครงการธรรมทายาท

โครงการธรรมทายาท เป็นแนวคิดของศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง ภายใต้การนำของ พระครูสุธรรมมานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดที่ต้องการให้วัดเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และละอ่อนโก้วัดเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีการรวมตัวของเด็กและเยาวชน โดยใช้ชื่อเรียกกลุ่มว่า “ ละอ่อนโก้วัด ” ได้มาช่วยกันคิด ช่วยกันคุย ช่วยกันทำ โดยเริ่มนับตั้งแต่โครงการพัฒนาศักยภาพ

แกนนำเยาวชนด้านกีฬาเสพติดและโรเคดส์ เมื่อปี 2547 ภายใต้โครงการธรรมทายาท โดยได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลแม่ใจและมีกิจกรรมเสียงตามสาย นักจัดรายการวิทยุคลื่น FM 95.50 MHz ยามมองจากสมุนไพรรักษาทำตุ๋นปีใหม่ กลุ่มแกนนำ การออกกำลังกายของหมู่บ้าน จนมาถึงค่ายเยาวชน ม.3 รวมใจคัดแยกขยะ รักษาสิ่งแวดล้อม จากการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ในการทำงานร่วมกัน ฝึกวินัย ได้รับสาระซึ่งเป็นเนื้อหาที่สมควรได้เหมาะสมกับวัย ทั้งยังได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ปฏิบัติจริง เกิดการเรียนรู้ ได้รับทราบความดี ความสุข และมีโอกาสได้เห็นการเชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ

ที่ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่กำลังทำอยู่ เกิดความคิดเพิ่มเติม มีภาพฝันที่จะเห็นทางว่าไม่ใช่เป็นเพียงความฝัน โดยเฉพาะความคิดที่จะขยายกิจกรรมไปสู่การสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ชุมชนที่พวกเขาอาศัยอยู่เป็นชุมชนที่มีแต่คนสุขภาพดี สิ่งแวดล้อมดี และอุดมสมบูรณ์ มีเศรษฐกิจดีและที่สำคัญ เยาวชน “ละอ่อนโก้วัด” เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จะขับเคลื่อนพาตนเองและชุมชนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเห็นทางรอดของแนวทางการดำเนินชีวิตต่อไป ซึ่งขณะนี้กำลังเพิ่มเติมขยายกว้างออกไป เพื่อเชื่อมโยงการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน

“ละอ่อนไกล้วัด” กับการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำให้คนรุ่นหลัง คือ เยาวชนมีความรักถิ่นฐาน รักภูมิลำเนา เป็นแนวคิดหนึ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง ของกลุ่ม “ละอ่อนไกล้วัด” เพราะเป็นเรื่องดี ๆ ที่เด็กๆ ได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งที่เป็นของดี ๆ บรรพบุรุษที่เรียกว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมแรกที่ดำเนินการ คือการทำยาจากสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน ผลิตภัณฑ์นั้นคือ “ยาหม่อง” โดยมีแพทย์แผนไทยจาก รพ.สันทราย มาฝึกอบรมเป็นการเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มาเรียนนอกระบบซึ่งเป็นการเรียนรู้จากชีวิตจริง เพราะผลงานที่เกิดหลังจากนั้น ผลิตภัณฑ์เกิดขึ้นโดยฝีมือของเด็ก ๆ ที่ทำอย่างเต็มกำลังความสามารถและมีแผนหลังการทำ เช่น เมื่อผลิต

ยาหม่องออกมา ก็คิดรูปแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายไปในกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน เช่น ของที่ระลึกในงานศพ หรือเป็นของฝากของคนทั่วไป เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจุบันมีพลังผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ ขาดดีเป็นเทน้ำเทท่า และต่อมาเด็ก ๆ กลุ่มนี้ก็ได้อีกโอกาสประดิษฐ์ตุ๊กปีใหม่เมือง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของเด็กและผู้ใหญ่ และนอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มเติมความคิดความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีไทยดั้งเดิม ที่ต้องอนุรักษ์ให้มีสืบต่อไป การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียงมีอย่างต่อเนื่อง เพราะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งใน

ชุมชนและนอกชุมชน และที่สำคัญชาวบ้านในหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้น

“ละอ่อนไกล้วัด” กับกิจกรรมนักจัดรายการวิทยุ

งานประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน “เสียงตามสายในหมู่บ้าน” จึงเกิดขึ้นจากการร่วมมือของเจ้าอาวาสวัดห้วยเกียง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และคุณครู ซึ่งเป็นครูที่อยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งมีเด็กๆ ในชุมชนเกือบทุกคนเป็นลูกศิษย์ นั่นก็คือคุณครูหล้า (แม่ครูสมศรี ตุ่นคำ) ได้รวบรวมเด็กและเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ “ลูกหลาน

บ้านเฮามาเล่าหือฟัง” โดยมาพูดคุยตามสายที่วัดตอนเย็นทุกวันอังคาร พุธ ศุกร์ เสาร์และอาทิตย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ ข่างสารจากแหล่งต่าง ๆ และภายในหมู่บ้าน และสิ่งที่สำคัญที่เป็นวัตถุประสงค์หลัก คือ ให้กลุ่มเยาวชนได้เข้าวัด เป็นกุศโลบายให้เด็กได้ซึมซับธรรมะสาระของชีวิต ที่จะเป็นคนดีของสังคม โดยไม่รู้ตัวจากการมาทำกิจกรรมที่วัด

จากการเป็นนักพูดเสียงตามสาย ก็พัฒนามาเป็นนักจัดรายการวิทยุภายใต้ชื่อกลุ่ม “ละอ่อนไกล้วัด” โดยคัดเลือกเยาวชนที่มีความพร้อมบวกกับการมีทักษะการพูด โดยได้รับการฝึกอบรมจาก นายสุธีระพัฒน์ ชูระเสน เป็นเยาวชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีประสบการณ์การจัดรายการวิทยุ ซึ่งต่อมาได้เป็นประธานกลุ่มแกนนำเยาวชน “ละอ่อนไกล้วัด” ผลการดำเนินงานทั้ง 2 กิจกรรมได้รับการตอบรับจากชุมชนอย่างน่าชื่นใจ จะเห็นได้จากการมีตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมด้วย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอสม. และกลุ่มหัตถกรรมทำเกมสไลม์ โดยมาเป็นนักจัดรายการทั้งทางวิทยุและเสียงตามสาย นับเป็นกิจกรรมที่มีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องและขยายเข้าไปยังกลุ่มต่าง ๆ

“ละอ่อนไกล้วัด” กับกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมในการเรียนพิเศษ “ที่สอนน้องเรียนรู้”

กิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเยาวชนในศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง ด้วยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรมควบคู่กับการเรียนพิเศษ ด้วยการแทรกเนื้อหาความรู้ทางโลกและทางธรรมในแก่เยาวชนด้วยการซึมซับความรู้อันดีงามที่เกิดจากการเข้ามาศึกษาในพุทธสถาน (วัด) ที่เน้นการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสอดแทรกกิจกรรมสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ เพื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่เป็นกันเองเหมือนพี่สอนน้องเรียนรู้ด้วยกัน โดยมีลักษณะการเรียนที่ให้พี่ ซึ่งเป็นนักศึกษาจาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความรู้แก่เยาวชนที่มีความสนใจในรายวิชาที่เขาต้องการ เริ่มด้วย

การให้เยาวชนตอบแบบสอบถามความสนใจในรายวิชาต่างๆ แล้วนำมาสรุปหาสิ่งที่เยาวชนต้องการเรียน โดยสรุปได้ว่า.. สิ่งที่เยาวชนอยากเรียน 1. คณิตศาสตร์ 2. ภาษาอังกฤษ 3. วิทยาศาสตร์ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียงได้ประสานงานกับกลุ่มนักศึกษากลุ่มนี้ มาสอนเยาวชนในวันเสาร์ตอนเช้าและวันอาทิตย์ตอนบ่าย ซึ่งมีเยาวชนให้ความสนใจมาเรียนกันมาก ต่อมาในช่วงปิดเทอม ภาคฤดูร้อนนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัย

เริ่มกลับไปเยี่ยมบ้านของคนต่างจังหวัด ทำให้การเรียนการสอนที่มีพี่ๆ นักศึกษามากกว่า 7 คนต่อวัน เริ่มน้อยลง ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่เริ่มมีกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถมาเป็นพี่เลี้ยงตัวหนังสือได้ จึงได้ปิดการเรียนในวิชาอื่นๆ ไป คงเหลือแต่วิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคุณป้าอารยา กันธิยะ เป็นผู้สอนเป็นบุคคลหนึ่งในชุมชนซึ่งอยู่ในวัยหลังเกษียณอายุที่เสียสละเวลามาสอนให้เด็กๆ ได้ฝึกพูดสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 12.00 น. มีเยาวชนให้ความสนใจเรียน อยู่กว่า 10 คน ในช่วงปิดภาคฤดูร้อนนี้ ศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง มีกิจกรรมในโครงการธรรมทายาทเกิดขึ้นทำให้เยาวชนส่วนหนึ่งไม่สามารถจะไปเรียนได้ กอปรกับสุขภาพร่างกายของคุณป้าไม่แข็งแรง จึงต้องปิดเรียนไปหลายๆ อาทิตย์ หลังจากเรียนไปช่วงหนึ่งก็เริ่มเข้าสู่การเปิดภาคเรียนที่เยาวชนทุกคนจะต้องไปเรียนหนังสือ ดังนั้นกิจกรรมในการเรียนการสอนนี้ จึงต้องหยุดเรียนก่อนชั่วคราวและจะเปิดการเรียนรัฐพิเศษต่อไป

สิ่งที่เยาวชนได้รับจากการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นเพียงแต่ความรู้ทางโลกเท่านั้น แต่ยังได้รับการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีเป็นประโยชน์แก่พวกเขาในการใช้ชีวิตอย่างมีความรู้และเป็นการสร้างความผูกพันและเชื่อมมิตรภาพของคนในชุมชน ระหว่างวัด (พระภิกษุ สามเณร) กับเยาวชน และเป็นการแบ่งเบารภาระการรับผิดชอบสังคม ด้วยการให้ลูกหลานของคนในชุมชนหันมาเข้าวัด หลีกเลียงอุบัติเหตุจากการเที่ยวของเยาวชน ในฐานะพุทธศาสนิกชนไปในเวลาเดียวกัน

กิจกรรมการศึกษาฐานวิทยุชุมชนบ้านแม่ย่างห้า ต.บ่อแก้ว อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่

เยาวชนของศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง, กลุ่มผู้สูงอายุ, กลุ่มแม่บ้าน, กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน, และเจ้าหน้าที่ รพ.สันทราย ได้ดำเนินกิจกรรมการศึกษาฐานเพื่อแลกเปลี่ยนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการดำเนินงานวิทยุชุมชน ณ บ้านแม่ย่างห้า ซึ่งเป็นชุมชนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง (KAREN) ที่ร่วมแรงร่วมใจคนในชุมชนทั้งเด็กเยาวชน ผู้ใหญ่ มาจัดวิทยุชุมชน ที่โบสถ์คริสต์ ทางคลื่น FM 92.5 MKz ในระยะ 20 กม. ซึ่งมีคณะกรรมการของสถานีเป็นคนในชุมชนที่ได้มาเรียนหนังสือในตัวเมืองเชียงใหม่แล้วกับไปช่วยเหลือบ้านเกิดของตนเอง สถานีวิทยุแห่งนี้เป็นจุดศูนย์รวมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของคนในชุมชน เป็นทั้งโรงเรียน สนามกีฬา แหล่งการเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่คนในชุมชนพอจะหา

มาได้มารวมกันไว้ ณ ที่นี้ จึงทำให้มีการรวมพลังกาย พลังใจ พลังทรัพย์ ในการสร้างสถานีวิทยชุมชน ชั่วคราวขึ้น ด้วยวัสดุในท้องถิ่น สร้างกระท่อมเล็กๆ เป็นสถานีกระจายเสียง ที่เผยแพร่ความรู้ทางด้าน วิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่กับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เช่น ซอกะเหรี่ยง เพลงกะเหรี่ยง เพลง ไทย โดยการถ่ายทอดด้วยภาษาไทย ภาษาคำเมือง ภาษาม้ง ภาษากะเหรี่ยง ที่เป็นความต้องการของคนใน ชุมชน โดยมีจุดเริ่มต้นของวิทยชุมชนฯ มาจากเสียงตามสายในหมู่บ้าน

จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรของ สถานีฯ ทำให้ทีมละอ่อนโก้วัดตลอดถึงผู้ศึกษาคุณงานทุกคน ประทับใจในความมุ่งมั่นในการทำงานของคณะทำงานวิทย ชุมชน ถึงแม้พวกเขาจะอยู่ห่างไกลจากความสะดวกสบาย แต่ยังมีรักในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมล้านนา (ทำตุ๊ก)

การรวมกลุ่มเยาวชนละอ่อนโก้วัด มาร่วมทำตุ๊ก ทั้งหมด 7 คน ที่ให้ความสนใจในการผลิตตุ๊กอย่างจริงจัง โดย ได้รับการอบรมจาก คุณศิริวรรณ ชีวรัตน์ เจ้าหน้าที่จากศูนย์ อนามัยที่ 10 เชียงใหม่ เป็นวิทยากรสอนการทำตุ๊ก คือ ตุ๊กใส่หมู

ตุ๊กตัวเบ้ง ตุ๊กเจ็ดสี และซ่อ ที่มีความสวยงาม กิจกรรมนี้ใช้ระยะเวลาในการทำยาวนานมาก ทำให้เกิดการ เรียนรู้ทักษะการตัดกระดาษให้เป็นรูปทรงต่างๆ รู้จักการวางแผนงานหรือลำดับขั้นตอนในการทำงานและ การประหยัดวัสดุดิบให้มากที่สุด รู้จักเทคนิคการขาย เยาวชนได้รับความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมล้านนา (การ ปักตุ๊กปีใหม่) และรู้จักการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่คนทั่วไป และสิ่งหนึ่งที่เยาวชน กลุ่มนี้ได้รับ คือ มิตรภาพอันดีงามของสมาชิกกลุ่ม เกิดความเข้าใจ เห็นใจ ทำให้กลุ่มมีความสามัคคีมีความเข้มแข็งของ กลุ่ม ในการทำกิจกรรมการช่วยเหลือสังคมหรือมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนและมีความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม ทำกิจกรรมและช่วยเหลือสังคม ที่เกิด

จากความสามัคคี

กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน (Get up to be best life camp) ในการศึกษาฐานสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ และกิจกรรมนันทนาการ

เยาวชนอื่นๆ ให้สนใจในกิจกรรมนั้นๆ เป็นการสร้างบรรยากาศของกิจกรรม ซึ่งพบว่า ทีมละอ่อนโกสั่ววัด ได้มีส่วนช่วยในการสร้างสีสันของกิจกรรมแต่ยังขาดความรู้และลิ้มหน้าที่ของตนเอง จึงทำได้ไม่ด้นัก

**กิจกรรมค่ายเยาวชนหมู่ที่ 3 รวมใจแยกขยะภายใต้รักษาสิ่งแวดล้อม
ณ. ศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกี๋ยง ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่**

กลางคืน ซึ่งผู้ปกครองอนุญาตให้เยาวชนเข้าร่วมและยังมาเป็นกำลังใจให้เยาวชน

เนื่องจากกิจกรรมการศึกษาฐานสถานพินิจฯ เป็นกิจกรรมที่ต้องการให้เยาวชนได้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนผู้หลงผิด แล้วนำมาเปรียบกับการใช้ชีวิตที่มีอิสระของตนเอง ให้เยาวชนได้รู้ถึงสัจธรรมแห่งความดีและความผิดพลาดด้วยการสัมผัสกับบรรยากาศและสถานที่จริง ซึ่งได้พบว่า.. เยาวชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกิจกรรมนอกสถานที่ เยาวชนได้ความรู้ในด้านของการปลูกฝังความรู้สึกของผลจากการทำความผิดของเยาวชนในสถานพินิจฯ และกิจกรรมละลายพฤติกรรมที่เป็นกิจกรรมนันทนาการ ในลักษณะการแบ่งกลุ่มเล่นเกมส์สร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องการฝึกทีมผู้ปฏิบัติงาน (เยาวชน ละอ่อนโกสั่ววัด) ในการเป็นพี่เลี้ยง หรือ ลูกค่าย ฝึกทักษะและเทคนิคในการเล่นเกมส์ การดึงความสนใจของ

จากกิจกรรมในโครงการธรรมทายาทที่ผ่านมาทั้ง 3 กิจกรรม ทำให้เยาวชนให้ความสำคัญและอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม รวมทั้งผู้ปกครองของเยาวชนได้ให้ความไว้วางใจส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกี๋ยง เป็นอย่างดียิ่ง เห็นได้จากกิจกรรมแยกขยะฯ ที่ทำกิจกรรมแคมป์ไฟร์ ในช่วง

จากประสบการณ์ในกิจกรรมฐานสถานพินิจฯ ทำให้รู้ถึงวิธีการสร้างคณะทำงานหรือทีมวิทยากร และคณะลูกค่าย ที่นำทีม ละอ่อนโกส้วัด มาช่วยสร้างสี่ต้นของกิจกรรม พบว่า.. “ละอ่อนโกส้วัด” สร้างบรรยากาศได้ดีมากและสามารถเป็นแกนนำทีมที่เข้มแข็ง ซึ่งเยาวชนเหล่านี้อาจเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองต่อไปในอนาคต.. และยังสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่มของเยาวชนหมู่ที่ 3 ให้เข้มแข็งและมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่ให้ประโยชน์กับชุมชนที่เป็นกลุ่มใหญ่ขึ้น

ในกิจกรรมฐาน 4 ฐาน 1. ฐานวิงผลัดขยะ 2. 3R 3. ไข่วิเศษ 4. รวมใจสามัคคี ซึ่งแต่ละฐานได้รับความสนใจอย่างมากและเยาวชนให้ความร่วมมือทำกิจกรรมและยังได้รับความรู้เป็นอย่างดี ในกิจกรรม แคมป์ไฟ ที่เยาวชนได้จัดการแสดงละครในเรื่อง การจัดเก็บขยะรักษาสิ่งแวดล้อม และกิจกรรม สันทนาการอื่นๆ

การใช้กระบวนการกลุ่มในการทำแผนภูมิความคิด (Mind Map) เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติ ในกิจกรรมการคัดแยกขยะ และรักษาสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มเยาวชน

คนหลายวัย ทุกเพศทุกวัย มีความรักในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนมีส่วนร่วม

ชุมชนหมู่ที่ 3 ต.หนองหาร เป็นชุมชนหนึ่งที่ชาวบ้านพร้อมเพียงที่จะแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของคนทุกเพศทุกวัย ด้วยจำนวนผู้ที่มาร่วมปลูกต้นไม้ประมาณ 100 คน จำนวนต้นไม้ 300 ต้น ซึ่งทุกคนพร้อมที่จะสร้างสิ่งแวดล้อมให้มีความร่มรื่นและน่าอยู่ให้แก่ชุมชนที่อยู่อาศัยของตนเอง เริ่มตั้งแต่การเตรียมขุดหลุมต้นไม้ที่ชาวบ้านร่วมกันช่วยขุดทั้งที่มีฝนตกระหว่างการขุดหลุม แต่ทุกคนก็ได้ช่วยกันคนละไม้คนมือจนสำเร็จ

ในวันเข้าพรรษาที่ 10 กรกฎาคม หลัจากที่ทุกคนไปทำบุญที่วัดเสร็จแล้ว ก็กลับมาช่วยกันปลูกต้นไม้พร้อมกับสวมเสื้อสีเหลืองอย่างพร้อมเพรียงกัน ซึ่งแสดงถึงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี จากนั้นประธานในพิธี

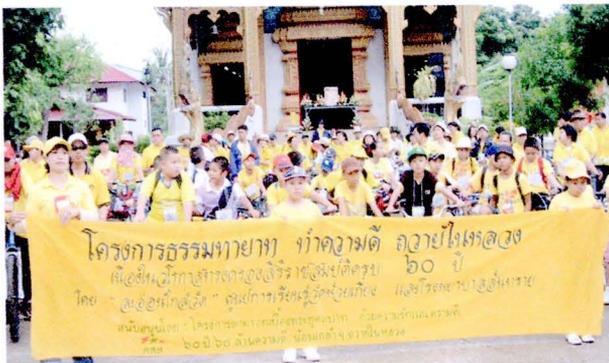
การปลูกต้นไม้ นายบุญล้อม ถวาย นายเทศมนตรีเทศบาล ตำบลแม่ใจ ได้กล่าวเปิดพิธีและร้องเพลงสคู่คิมหาราชา ประชาชนทุกคนร่วมกันปลูกต้นไม้ เป็นบรรยากาศแสดงถึงพลังของชุมชน “คนหลายวัย สานสายใยชุมชน”

พัฒนาเด็กและเยาวชนในกระบวนการทำงานเชื่อมประสานความสามัคคีในชุมชน และปลูกจิตสำนึกในการปลูกต้นไม้

เด็กและเยาวชนเป็นคณะทำงานในระดับปฏิบัติ ที่สามารถช่วยให้กระบวนการดำเนินกิจกรรมในชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางสถานีวิทยุ FM.95.5 / FM.90.25 MKz. และเสียงตามสายในหมู่บ้าน พร้อมทั้งเด็กและเยาวชนของแต่ละครอบครัวยังเป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างกิจกรรมของชุมชนกับครอบครัว เพราะกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้วัดห้วยเกียง จะพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นกลไกในการประชาสัมพันธ์จาก 1 เสียง (เด็ก) ไปยังครอบครัว ญาติพี่น้อง (อีกหลายๆ เสียง) ให้ทุกคนในชุมชนเห็นความสำคัญของกิจกรรมหมู่บ้านและร่วมกิจกรรมด้วยความยินดี

“ปลูกต้นไม้ต้นเล็กๆ เปรียบเหมือนปลูกจิตสำนึกให้เด็ก” ที่ต้องดูแลเอาใจใส่ เมื่อครอบครัว พ่อ แม่ ลูก ช่วยกันปลูกต้นไม้ ทำให้เด็กรู้สึกถึงความสำคัญในการใส่ใจและครอบครัวที่เกิดจากความผูกพันที่แฝงอยู่ในกระบวนการดำเนินกิจกรรมทำให้เด็กรักและรักสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เด็ก และต้นไม้ต้นนั้นๆ ยังทำให้ครอบครัวรู้สึกว่าเป็นเจ้าของเกิดการดูแลเอาใจใส่ต่อไป ในขณะที่เดียวกันเด็กๆ ยังช่วยกันบริการน้ำดื่มให้แก่ผู้ใหญ่ที่กำลังปลูกต้นไม้ทำให้เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

“สำนักรักษ์สิ่งแวดล้อม” อนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ ฌ อ่างเก็บน้ำห้วยใจ๋ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

การดำเนินการงานเกี่ยวกับโครงการธรรมทายาท ซึ่งได้ดำเนินการเป็นปีที่ 3 มีการต่อยอดออกดอก ผลิผล โดยเริ่มต้นในกลุ่ม “ละอ่อนใกล้วัด” ที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานและโดยเฉพาะแกนนำในชุมชน ทำให้มีการขยายผลทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้

ได้คนรุ่นใหม่ที่เป็นคนดี รักบ้านเกิด มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีเศรษฐกิจที่พอเพียง มีความภาคภูมิใจในตัวเอง จากกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางเข้าไปในกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน ส่งผลให้เกิดกิจกรรมดีๆ ภายใต้อโครงการ “ธรรมทายาท”

เมื่อวันที่ 10 และ 11 พฤษภาคม 2549 ที่ผ่านมากลุ่มเด็ก “ละอ่อนไกล้วัด” ได้ร่วมกับ กลุ่มแกนนำต่างๆ ในหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ ทำกิจกรรม “รักษ์สิ่งแวดล้อม” เนื่องในวันเข้าพรรษาและเป็นการทำความดีถวายในหลวง เนื่องในวโรกาสครองราชย์ครบ 60 ปี โดยปลูกต้นไม้ บริเวณทางเข้าหมู่บ้าน และปล่อยปลาที่อ่างเก็บน้ำห้วยโจ้

ความคิดเรื่องการปลูกต้นไม้และปล่อยปลา เกิดจากที่มีการขยายเครือข่ายเข้าไปในกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้านเกิดพหุภาคีที่มีความหลากหลาย แต่มีจุดร่วมคล้ายกัน จากการปั่นจักรยานไปเที่ยวด้วย ทำให้เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนใจของคนหลายๆ ชุมชน รวมทั้งชุมชนจะมีแหล่งอาหารธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น เมื่อเอาความคิดของการปลูกต้นไม้ การปล่อยปลาเป็นเรื่องที่สามารถเอาทั้งสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนมาผสมผสานกันได้อย่างลงตัวและสวยงาม ซึ่งในอนาคตอันใกล้ ชุมชนบ้านห้วยเกียงและชุมชนไกล้วัด ก็จะมีต้นไม้ข้างทางที่ให้ร่มเงาแก่คนเดินทางได้หลบแดด หลบฝนและมีแหล่งน้ำสำหรับนั่งพักผ่อนยามว่าง รวมทั้งมีแหล่งอาหารธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์สืบต่อไป

เมื่อขยายเครือข่ายเกิดพหุภาคีขึ้น ได้มีการประชุมและพบปะแลกเปลี่ยนกัน ทำให้เกิดบรรยากาศของการพบปะกันที่มีคุณค่า แรงพลัง ซึ่งในเดือนมิถุนายนที่ผ่านมาได้มีการจัดกิจกรรม “คนหลายวัย สานสายใยชุมชน” โดยให้คนในทุกชุมชนทุกเพศทุกวัย ได้พบปะสังสรรค์กันเป็นประจำทุกเดือนๆ ละครั้ง สถานที่นัดหมายคือ “วัดห้วยเกียง” โดยมีฐานคิดที่สำคัญคือ ชุมชน (Community) ต้องมีการสื่อสารกันเองใน

ชุมชน จึงจะมีความเป็นชุมชน ปัจจุบันสื่อสารกันเองได้ยากและน้อยลงเพราะมีความสัมพันธ์สลับซับซ้อนในชุมชนและสังคมมากขึ้น การจัดเวทีให้คนในชุมชนได้มาพบปะทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การแสดง การละเล่นต่างๆ การออกกำลังกาย การมารับประทานอาหารร่วมกัน ทางผลิตสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร เป็นต้น

ล้วนเป็นเรื่องที่สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยคนในชุมชนและเพื่อชุมชนของพวกเขาเอง ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและมีความเป็นชุมชนที่สมบูรณ์ขึ้น

ก้าวต่อไป ของพวกเรา คือ การดำเนินตามพระราชดำริส พ่อของแผ่นดิน โดยใช้เศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาจะเริ่มต้นจาก “ขยะ” ที่ทุกคนเห็นเป็นสิ่งของที่ไร้ค่าให้เป็น “ขยะทองคำ” ด้วยความร่วมมือประสานใจสานฝันเป็นหนึ่งเดียว ของพหุภาคีที่กำลังก่อตัวขึ้นมาด้วยความใส่ใจของทุกฝ่าย

กิจกรรม “ค่ายครอบครัวล้อมรั้วด้วยรัก”

ณ วันนี้ ภาพที่เราเคยเห็น การกินอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ มีหลายช่วงอายุอยู่ในบ้าน มีผู้ใหญ่คอยเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร สั่งสอนทั้งวัฒนธรรม แนวคิดใหม่ๆ ให้กับเด็กรุ่นหลัง เริ่มหายไปจากสังคม ซึ่งชุมชนบ้านห้วยเกียงก็มีสภาพไม่แตกต่างกัน และด้วยการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ จากการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายในสังคมชนบทเป็นการใช้ชีวิตเร่งรีบ

มีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลาในสังคมเมือง ทำให้สมาชิกในครอบครัวต่างต้องทำงานหาเงิน ไม่มีเวลาให้ซึ่งกันและกันจนก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ความรุนแรง ความยากจนและการหย่าร้าง ที่ส่งผลต่อเนื่องกลายเป็นปัญหาสังคม เช่น การติดยาเสพติด การลักขโมย เป็นต้น

จากการจัดกิจกรรม “ค่ายครอบครัว ล้อมรั้วด้วยรัก” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อกับลูก หรือ แม่กับลูก ให้ได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของครอบครัว โดยเน้นเรื่องดังต่อไปนี้

1. การสื่อสารระหว่างกันให้มากขึ้นด้วยวาจาที่สร้างสรรค์
2. ส่งเสริมให้ครอบครัวมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กัน เช่น
 - เรียนรู้ว่า อะไรคือทุกข์และสุขของครอบครัว เพื่อให้สมาชิกได้ช่วยกันสร้างครอบครัวให้มีความสุข
 - การทำกิจกรรมร่วมกัน
 - การให้ความไว้วางใจกัน หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง
 - ปลุกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รู้จักเสียสละและมีน้ำใจต่อตนเองและผู้อื่น

กิจกรรม “คนหลายวัยสานสายใยชุมชน”

กิจกรรมคนหลายวัย สานสายใยชุมชน เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนในชุมชนบ้านมาร่วมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ซึ่งมีทั้งสาระและความรื่นเริงบันเทิงใจ ซึ่งจะมีทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน และในขณะเดียวกันทำให้คนทุกกลุ่มอายุได้มีโอกาสมาทำกิจกรรมด้วยกัน พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน นอกเหนือจากการ

เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและเป็นโซ่ คอยปั้นแกนขับเคลื่อนให้ล้อ ซึ่งก็คือปัญญาให้หมุนไปข้างหน้า โดยมีผู้ใหญ่สนับสนุนที่ทำหน้าที่เป็นเกียร์ที่ทำให้เด็กเดินไปข้างหน้าอย่างเบาะแรง

กิจกรรม “รักษ์สิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน”

กิจกรรมนี้ ได้ระยะแรกเริ่มด้วยการจัดการขยะที่เน้นในระดับตัวบุคคลและครัวเรือนที่ต้องรู้จักลดการใช้สิ่งของที่จะก่อให้เกิดขยะพร้อมกับปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติการบริโภค รู้จักการคัดแยกขยะ ซึ่งเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมทำให้ชุมชนน่าอยู่ หน้าบ้านน่ามอง

และเมื่อประมาณเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา

นักวิทยาศาสตร์กว่า 2,500 คน จากทั่วโลกมารวมตัวประชุมกัน ได้ลงมติอย่างเป็นทางการเป็นมติเอกฉันท์ว่า 90% ของภาวะโลกร้อนเกิดจากฝีมือมนุษย์และมีการทำนายว่า ผลพวงจากภาวะโลกร้อนจะทำให้เกิดพายุบ่อยขึ้น ร่มถึงปรากฏการณ์คลื่นความร้อน ฝนตกหนัก ภัยแล้งและการละลายของธารน้ำแข็งขั้วโลกมากขึ้น ซึ่งชุมชนบ้านห้วยเกียงได้มีความคิดร่วมกันว่า คงไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไปเนื่องจากมีการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งแผ่นดินไหว ดินถล่ม น้ำท่วม เป็นต้น

ดังนั้นจึงได้มีกิจกรรมการรณรงค์การใช้จักรยาน เพื่อการลดปริมาณขยะ มลพิษทางอากาศ การประกวดสวนหย่อมหรือผักสวนครัว เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโลกร้อนที่กำลังเป็นวิกฤติของโลกต่อไป

เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ

1. การใช้ทุนทางสังคมของชุมชน

ที่สำคัญ คือ พระสงฆ์ (พระครูสุธรรมานุสฐิ) ซึ่งบทบาทขององค์กรนำได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งมี ความเป็นธรรมชาติและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ทั้งนี้เป็นไปตามลักษณะสังคมของชุมชนที่มีพระ เป็นหลักยึด และชี้นำการปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากวัดมีความสัมพันธ์กับวิถีของคนตั้งแต่เกิดจนตาย และ นอกจากนี้กิจกรรมพัฒนาวัดที่ “ ตู๋ลุง ” ได้ทำเพื่อชุมชน เช่น การให้ทุนการศึกษาเด็ก การพัฒนา ปรับปรุงบริเวณวัดให้ร่มรื่น สะอาดสวยงาม ให้ชุมชนและหน่วยงานได้ใช้เป็นห้องประชุม เป็นลาน กีฬาของหมู่บ้าน ตลอดจนการก่อตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์ – อัมพาต ขึ้นภายในวัด ซึ่งได้ส่งผลให้ ชุมชนให้ความเคารพนับถือ ศรัทธา ถึงความตั้งใจจริงในการพัฒนาวัดและเชื่อมโยงไปถึงชุมชน

2. การสร้างการพัฒนาความเข้มแข็งของแกนนำเยาวชนและแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

เริ่มต้นจากการลงทำในสิ่งที่เชื่อมั่นว่าจะเกิดผลดีกับคนอื่นอาศัยพื้นฐานทักษะความรู้ที่มีในแต่ละ คน ซึ่งมีความหลากหลาย เริ่มจากกิจกรรมใหม่ โดยดูความพร้อมของกลุ่มเป็นเบื้องต้น เลือกทำกิจกรรม ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่ม ไม่รีบร้อน ค่อยเป็นค่อยไปตามธรรมชาติ ทำแบบรักที่ จะทำไม่ยึดติดรูปแบบ และหวังผลความสำเร็จภายใต้กรอบของระยะเวลาหรืองบประมาณแต่ทำด้วยใจ อิสระและสนุกที่จะทำไป โดยไม่มีสิ่งบีบบังคับเกินไป

3. การมีทีมสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มแกนนำต่าง ๆ และที่สำคัญ คือ คนในชุมชนที่เข้าใจ และเห็นดีด้วยกับการทำกิจกรรม ทำให้ผู้ดำเนินกิจกรรมมีพลังในการทำกิจกรรมโดยไม่ทอดง่าย

4. การหาแหล่งทุน

กลุ่มเริ่มคิดซึ่งประกอบด้วยคนทำงานระดับแกนนำมีตัวแทนมาจาก พระสงฆ์ แกนนำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เยาวชน ผู้สูงอายุ อสม. มีศักยภาพในการประสานแหล่งทุน หรือทรัพยากรไว้เพื่อ การจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่อง (โดยใช้หลักของความตั้งใจค้นหา รั้งฟัง ข้อมูลสนับสนุน อ่อนน้อมในการ ประสานงาน)

5. การวางกระบวนการสร้างทีมผู้นำไว้รองรับ

ทำให้กิจกรรมภายในหมู่บ้านไม่พึ่งพาตัวบุคคลมากเกินไป ซึ่งในแต่ละกลุ่ม/ชมรม จะมีการฝึก ให้สมาชิกได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจนเกิดทักษะทั้งในเรื่องของการคิด การลงมือปฏิบัติ จนสามารถทำ หน้าที่แทนกันได้

ภาคผนวก ฉ

วัดห้วยเกี๋ยงกับการเป็นต้นแบบวัดส่งเสริมสุขภาพ

วัดห้วยเกี๋ยง ได้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ โดยเริ่มจากกลุ่มผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จากนั้นมีการดำเนินงานในการสร้างเสริมสุขภาพทั้งร่างกาย และจิตใจอย่างต่อเนื่องรวมเป็นระยะเวลา 13 ปี และได้รับการคัดเลือกเป็นวัดส่งเสริมสุขภาพดีเด่นในปีพ.ศ. 2547 จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในปัจจุบันวัดห้วยเกี๋ยงได้กลายเป็นศูนย์รวมในการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อสร้างสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งกาย จิตใจ และสังคม อีกทั้งเกิดภาคีเครือข่ายในการสร้างและดูแลสุขภาพของคนในชุมชน

กิจกรรมที่ทำให้ “วัดห้วยเกี๋ยง” เป็นวัดส่งเสริมสุขภาพ

1. การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า โดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- กิจกรรมเยี่ยมบ้าน เพื่อให้คนในชุมชนได้ดูแลสุขภาพกันเอง เกิดความเอื้ออาทร สร้างสายสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนโดยมีอาสาสมัคร (พระสงฆ์/ผู้สูงอายุ/อสม./เยาวชน) ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ มีหน่วยงานซึ่งประกอบด้วย ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่ โรงพยาบาลสันทราย ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร เป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาและสนับสนุนด้านวิชาการมีชุมชนช่วยขับเคลื่อนให้เกิดกลไกการดูแลซึ่งกันและกัน ตามสภาพที่เป็นอยู่ของชุมชน เช่น เจ้าอาวาสวัดห้วยเกี๋ยงสนับสนุนของเยี่ยมให้กับอาสาสมัคร เป็นต้น

- กิจกรรมผู้สูงอายุสัญจร เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกันทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้ผ่อนคลายความเครียดซึ่งมีการจัดกิจกรรมทุกวันพุธ สัปดาห์ที่ 4 ของเดือนโดยมีการจัดกิจกรรมหมุนเวียนไปแต่ละหมู่บ้าน

- กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ โดยการออกกำลังกายที่มีความหลากหลายรูปแบบ ใช้บริเวณลานวัดเป็นที่รวมกลุ่มออกกำลังกาย

- กิจกรรมสร้างอาชีพ เสริมรายได้ เพื่อสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงวัย ลดภาวะพึ่งพิง ถูกหลานเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง

- กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “อู๋สอนหลาน” เพื่อรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่ดั้งเดิมให้แก่ลูกหลานสืบต่อไป รวมทั้งเป็นการลดช่องว่างระหว่างวัย

2. ศูนย์สุขภาพประจำวัดสายสัมพันธ์วัด – โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

วัดห้วยเกียงได้รับการคัดเลือกจากโรงพยาบาลสงฆ์ กรมอนามัยให้เป็นศูนย์สุขภาพที่ตั้งอยู่ในวัด ให้บริการตรวจรักษาเบื้องต้นแก่พระภิกษุสามเณรที่อาพาธ โดยพระอาสาสมัครที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

- การให้บริการเยี่ยมผู้ป่วยที่นอนรักษาในโรงพยาบาลทุกเย็นวันศุกร์
- การออกบิณฑบาตเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล ญาติ ผู้ป่วย ได้ตัดบาตรและ

พึงธรรมเทศนา / สันทนาธรรม

3. ศูนย์สุขภาพชุมชนวัดห้วยเกียง ใช้ศาลาการเปรียญวัดห้วยเกียงเป็นสถานที่ให้บริการด้านสุขภาพของคนในชุมชน กลุ่มผู้พิการ (อัมพฤกษ์ อัมพาต)

- กิจกรรมตรวจคัดกรองโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงในกลุ่มเสี่ยงอายุ 40 ปีขึ้นไป
- กิจกรรมการตรวจรักษาผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูงในหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ป่วยไม่ต้องเดินทางไปรับบริการที่โรงพยาบาล เป็นการลดค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลาในการเดินทางและรับบริการ

- กิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างวัดและโรงพยาบาลสันทรายในการให้การบำบัดฟื้นฟูผู้พิการให้สามารถช่วยเหลือตัวเอง ลดภาวะพึ่งพิงคนอื่น รู้สึกมีคุณค่าในตัวเองและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

- การให้บริการเฝ้าระวังและควบคุมโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพของคนในชุมชนบ้านห้วยเกียงที่มีอาชีพทำของเล่นจากไม้ กระบวนการผลิตได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ผลภาวะเป็นพิษทั้งทางด้านเสียง สารเคมี ฝุ่น เป็นต้น โดยมีสำนักงานควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่ โรงพยาบาลสันทราย เทศบาลเมืองแม่โจ้ให้การสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

4. กิจกรรมวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจที่ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วม ความรัก ความเข้าใจ

4.1 กิจกรรมพัฒนาแกนนำ “ละอ่อนไถ้วัด” ภายใต้โครงการธรรมทายาท ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 ซึ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนจะได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความสามารถและความสนใจของตัวเอง เช่น

- การเป็นนักจัดรายการวิทยุชุมชน FM.95.5 MKz. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 16.00 – 17.00 น.
- การจัดทำ Website : Sutummanusit.com เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายอื่น

- การศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ เช่น การศึกษาดูงานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเชียงใหม่ การจัดรายการวิทยุชุมชนบ้านแม่ยางหัก อ.สะเมิง และการไปแจกเสื้อผ้าสิ่งของที่บ้านห้วยส้มป่อย

- การสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาถิ่น
- การจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม
- การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในโอกาสต่างๆ
- การพัฒนาศักยภาพแกนนำในการเข้าค่าย
- การฝึกอาชีพ สร้างรายได้เสริม ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4.2 กิจกรรม “ครอบครัวล้อมรั้วด้วยรัก” เป็นการจัดค่ายให้สมาชิกของแต่ละครอบครัวมาทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะชุมชนให้ความสำคัญกับครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยเล็กของชุมชน ถ้าพื้นฐานของครอบครัวอบอุ่น เข้าใจกันก็จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้สังคมชุมชนได้ จากการทำค่ายได้เกิดการเรียนรู้ผ่านเวทีกิจกรรมช่วยกันตกผลึกความคิดในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นแนวทางในการพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่สังคมร่มเย็นเป็นสุข

4.3 กิจกรรมอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน มีการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย ของกลุ่มผู้สูงอายุกับกลุ่ม “ละอ่อนไกล่ลัด” เช่น การทำตุงปีใหม่ การทำผางประทีป จะมีการทำและขายภายในชุมชนทุกปี ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนมีการรวมการออมเงินและมีกองทุนเป็นของตัวเอง

4.4 กิจกรรม “รักษ์สิ่งแวดล้อม” เป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มแกนนำในหมู่บ้าน โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขร่วมกับกลุ่มละอ่อนไกล่ลัดเป็นผู้ริเริ่มโครงการ เริ่มจากการคัดแยกขยะ การณรงค์การปั่นจักรยานเพื่อลดสถานะโลกร้อน การประกวดการจัดสวนหย่อม การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ ซึ่งการรณรงค์ “รักษ์สิ่งแวดล้อม” จะมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปีในวันสำคัญต่างๆ

5. ขยายเครือข่ายและพื้นที่ดำเนินงาน

5.1 เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

5.2 เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของสถาบันการศึกษาต่างๆ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. พ.ศ.2547 ได้รับรางวัลวัดส่งเสริมสุขภาพ จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
2. พ.ศ.2548 ได้รับรางวัลวัดพัฒนา 5 ส ดีเด่น จากคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่
3. พ.ศ.2548 ได้รับรางวัลศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมสถานสายใยชุมชนตำบลหนองหาร จากสำนักงานวัฒนธรรมอำเภอสันทราย
4. พ.ศ.2548 พระครูสุทธธรรมานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดห้วยเกียง ได้รับรางวัลเสาศาธรรมจักร ประเภท สงเคราะห์ประชาชนและส่งเสริมการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
5. พ.ศ.2549 บ้านห้วยเกียง ได้เป็นหมู่บ้านจัดการสุขภาพ
6. พ.ศ.2550 พระครูสุทธธรรมานุสิฐได้รับรางวัลบุคคลดีเด่นที่สนับสนุนงานด้านคนพิการ จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
7. พ.ศ.2551 ได้รับการคัดเลือกเป็น 1 ใน 5 วัดจากทั่วประเทศให้เป็นวัดต้นแบบการพัฒนา ระบบบริการผู้ป่วยอัมพฤกษ์-อัมพาตระยะกึ่งกลาง (Half way Center) จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

แหล่งสนับสนุนวิชาการ

1. ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่
2. โรงพยาบาลสันทราย
3. ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร
4. คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แหล่งสนับสนุนงบประมาณ

1. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
2. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 เชียงใหม่
3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เชียงใหม่
4. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
5. สำนักงานเทศบาลเมืองแม่โจ้

ภาคผนวก ข

กิจกรรมของวัดห้วยเกียง^{*}

วัดส่งเสริมสุขภาพ

สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการดำเนินงาน “วัดส่งเสริมสุขภาพ” มาตั้งแต่ปี 2545 โดยกำหนดคุณสมบัติข้อกำหนดวัดส่งเสริมสุขภาพไว้กับหลักพุทธธรรม คือ สะอาด สงบ สว่าง จึงมีหลากหลายในกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพทั้ง 4 มิติของสุขภาพจะรวมทั้งพัฒนาพื้นที่บริเวณภายในวัดและรอบวัดให้ “สะอาด ร่มรื่น สงบ ร่มเย็น” เป็นที่นิยมชมชื่น เจริญตาเจริญใจ มีกิจกรรม “สุขภาพ ร่วมสร้างศิลป์ ร่วมจิตวิญญาณ” ในการสร้างสรรค์สุขภาพของพระสงฆ์ สามเณรและพุทธศาสนิกชน ซึ่งการดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จได้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์คือ “ชาวประชาร่วมพัฒนา” จึงจะเป็นวัดส่งเสริมสุขภาพที่ยั่งยืนตลอดไป วัดห้วยเกียงได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าวในปี 2547 ซึ่งได้รับโล่รางวัลให้เป็นวัดส่งเสริมสุขภาพดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2547 และเป็นวัดหนึ่งในจำนวน 24 วัดทั่วประเทศที่ผ่านการประเมินผลครั้งนี้

ความเป็นมา

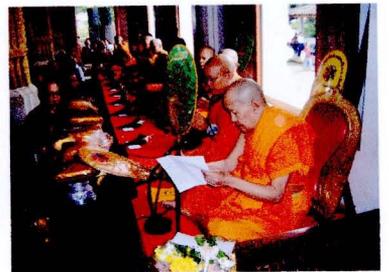
สุขภาพอนามัยของผู้นคนในชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ภายในชุมชน เพื่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งต้องมีความร่วมมือกันระหว่างชาวบ้าน องค์กรท้องถิ่น เป็นต้น วัดห้วยเกียงได้พยายามพัฒนาทุกด้านให้เข้าถึงความต้องการของศรัทธาประชาชน จากการพัฒนาสุขภาพและเสนอแง่คิดของผู้นคนเข้ามาในวัด ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในวัด ด้วยเหตุที่ว่าทุกคนต้องการ สะอาด สงบ สะดวก สบาย และขัดเกลาจิตใจของศรัทธาประชาชน กอปรกับโรงพยาบาลสันทรายได้มาดูแลสุขภาพอนามัยของชาวบ้านห้วยเกียงเพื่อความเสมอภาคของการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและสามารถดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวได้ระดับหนึ่ง จึงเกิดความร่วมมือเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายของการเสริมสร้างสุขภาพของคนในชุมชนระหว่างรัฐและวัด ร่วมกับองค์กรต่างๆ ในชุมชน โดยใช้กิจกรรมที่มีคนจากกลุ่มต่างๆ มารวมกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเชื่อมโยงกันและเกิดเป็นเครือข่ายการดูแลสุขภาพของคนภายในชุมชน โดยมีวัดเป็นจุดศูนย์รวม

วิธีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพวัดห้วยเกียง

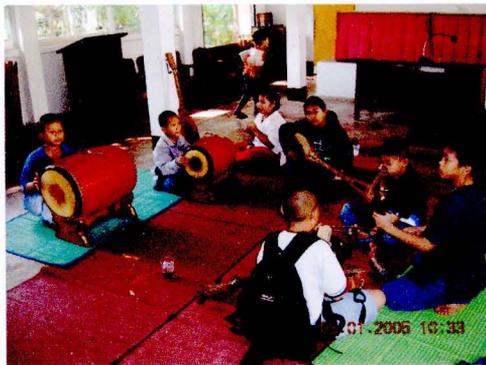
1. พัฒนาและปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมภายในวัดให้เอื้อต่อการสร้างสุขภาพที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งเสริมการออกกำลังกาย การทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ สถานที่ในการประชุม ทั้ง In door – Out door โดยจัดทำศูนย์สุขภาพชุมชนวัดห้วยเกียงเป็นสำนักงานชั่วคราวขึ้นภายในวัด จากการดำเนินนโยบายการทำงานส่งเสริมสุขภาพเชิงรุกของศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลหนองหาร โรงพยาบาลสันทราย ให้มีเจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้าน เพื่อดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน
2. สนับสนุนหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินงานทางด้านสุขภาพในชุมชน
3. ค้นหาแกนนำของกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อให้คนเหล่านี้ได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่มาทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งนับเป็นทุนทางสังคมที่อาศัยแรงศรัทธา แรงกายแรงใจโดยไม่มีค่าตอบแทน
4. มีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรม เพื่อหาแนวทางและกำหนดเป็นนโยบายการดำเนินงานของกลุ่มแกนนำ อันจะดำเนินไปให้บรรลุตามเป้าหมาย
5. ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาในส่วนที่ขาดและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาาร่วมกันให้เป็นวัดส่งเสริมสุขภาพที่ยั่งยืนต่อไป

ทำอย่างไรให้เป็นยั่งยืน

- สร้างทัศนคติที่ดีแก่คณะผู้ทำงานเกี่ยวกับการบูรณาการวัดให้อยู่ในองค์ประกอบทั้ง 5
- มีกิจกรรมให้เยาวชนรุ่นใหม่ให้รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นในช่วยเหลือวัดและสังคม
- จัดทำสื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพในสวนสุขภาพ
- ประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน โดยเสียงตามสายในหมู่บ้านและคลื่นวิทยุ ที่ FM 95.50 สถานีมหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ช่วยประสานงานหรือเป็นตัวกลางในการสนับสนุนการทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ระหว่างภาครัฐกับคนในชุมชน ให้มีความสะดวกรวดเร็ว
- บุคลากรวัดมีการช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งกิจสังคมและกิจกรรมขององค์กรในชุมชน
- เสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยจัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชนเพื่อเกิดการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งในกลุ่มหรือต่างกลุ่ม
- เป็นสถานที่ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนหรือชุมชน ได้เข้ามาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

วัดเป็นโรงเรียน

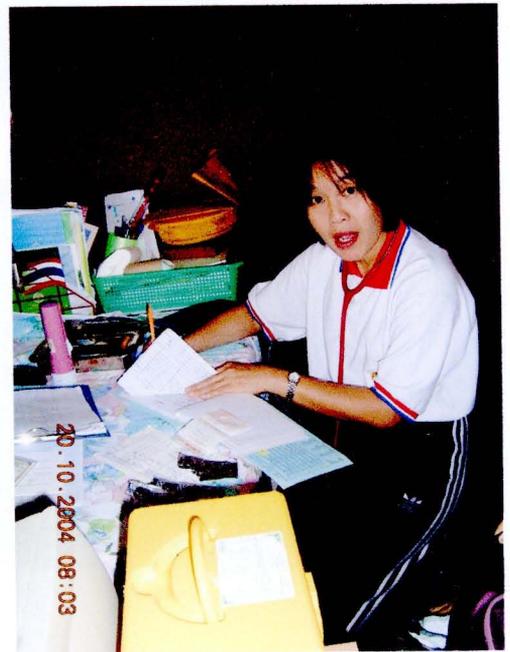
วัดเป็นลานกีฬา

วัดเป็นศูนย์รวมการเรียนรู้

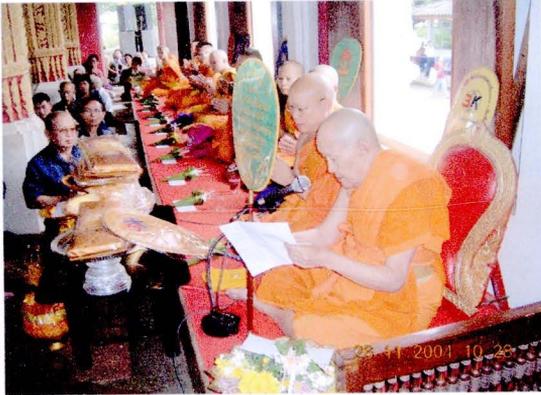
วัดเป็นโรงพยาบาล

วัดเป็นแหล่งรวมทุนทางสังคม

วัดเป็นโรงเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นางเสมอจิต ชูหอยทอง

วัน เดือน ปีเกิด

16 มกราคม 2510

ประวัติการศึกษา

2527

มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปี

2531

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ

ประวัติการทำงาน

2534

โรงเรียนปงน้อยวิทยาคมรัชมังคลาภิเษก อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

2541

โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

2545

โรงเรียนกาวิละออนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2547- ถึงปัจจุบัน

โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

